

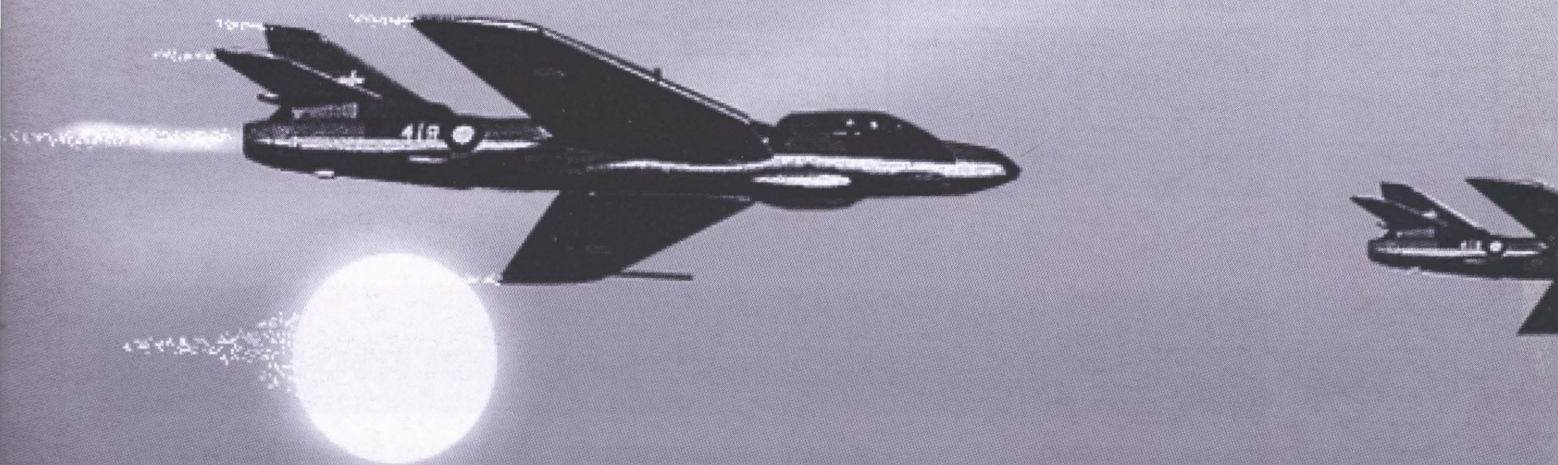
ufo-nyt

SUFOI ©

38. årg. 1996

3. kvartal

Nr. 3

**Flyv med til Saturn
Militær fanger rummænd
Piloter ser ukendt fænomen
Metal fra rumskib i Roswell?
Gådefuldt flystyrt endelig opklaret**

Forsiden:

En morgen i foråret 1958 så to piloter, uafhængigt af hinanden, det samme fænomen på Flyvestation Aalborg. En Hawker Hunter, der lagde an til landing, så ud, som om den tabte noget. Men det "tabte" delte sig og fløj videre og forsvandt! Læs mere i artiklen "Tabte han noget?"

(Tegning: Henrik Klinge Pedersen)

Gratis hefte!
Få et gratis hefte
Se side 18

Indhold

Kære Svend Auken	3
Observationer det seneste halvår	4
Nye danske fotosager	9
Hvad fik jagerfly til at styrte ned? 2. del	10
Tabte han noget?	12
Hvad har ufoer og korncirklér til fælles?	14
Læserbreve til SUFOI	17
Det er i Brasilien, det sker	18
Flyv med til Saturn	19
Skudt forbi - igen!	20
Tættest på Jorden	21
Guldmedalje til planetarieleder	21
Metal fra Roswell endelig fundet?	22
En naturlig forklaring	23
Kort fortalt	24

Skandinavisk UFO Information

SUFOI

Postboks 6, DK-2820 Gentofte
Prøvenumre og information
tlf. 86 99 92 39
Ufo-alarmer tlf. 70 20 11 22
giro 9 11 77 25
Normal ekspeditionstid: kl. 18-22

Elektronisk post til SUFOI:

Du kan kontakte SUFOI og SUFOIs
formand på følgende email adresse:
per.andersen@ccmail.idg.dk

SUFOIs formål og ledelse:

Se side 3

Copyright:

©SUFOI 1996

Nyhedsmedierne kan, i henhold til ophavsretsloven og med tydelig kildeangivelse, bringe citater fra signerede artikler. Artikler må kun bringes i deres hele udstrækning efter skriftlig aftale med den ansvarshavende redaktør. Kopiering fra UFO-Nyt er kun tilladt i overensstemmelse med overenskomst mellem Undervisningsministeriet og Copy-Dan. De i UFO-Nyt offentliggjorte artikler fremtræder som bidrag til kendskabet og forståelsen af ufoforskningen i dens forskellige former, uden at SUFOI nødvendigvis anerkender de tanker, som måtte fremkomme heri, og uden at foreningen hæfter for de fremsatte meninger.

Ansvarshavende redaktør:

Kim Møller Hansen

Redaktionelle medarbejdere:

Ole Henningsen og Inge H. Svane

Tegnere tilknyttet UFO-Nyt:

Henrik Klinge Pedersen, Dezsö Sternoczky og Hunt Emerson

Produktion:

Sats ved : JL Desk Top - 53 64 84 37
Tryk udført af:
Glumsø Bogtrykkeri A/S - 53 64 60 85

Distribution:

Avispostkontoret, København V.

Annoncer:

Redaktionen modtager gerne reprojare annoncer på produkter, der vedrører bladets emnekreds. Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til bladets redaktør.

Artikler:

Redaktionen modtager gerne artikler. Send os først et brev og fortæl, hvad du har lyst til at skrive om, så du ikke bruger tid på en helt færdig artikel, som vi måske ikke kan bruge. Da bladet udgives af en forening med begrænsede ressourcer, kan vi ikke udbetale honorarer for offentliggjorte artikler.

Deadlines:

Den 1. oktober for nr. 4, som udkommer medio november.

Abonnement:

UFO-Nyt udkommer med 4 numre årligt på hver 24 sider.
Abonnementsprisen for 1996 er kr.

227,00. Beløbet indbetales på giro 9 11 77 25 til SUFOI, Postboks 6, 2820 Gentofte.

UFO-Nyt kan fremsendes i kuvert mod en merpris på kr. 50,00 (i alt kr. 277,00). Denne kuvertservice er obligatorisk for Grønland, Færøerne og alle øvrige lande. Ønsker man at sikre sig mod fremtidige prisstigninger, kan vi tilbyde et 5 års abonnement (1996-2000 incl.) for kr. 1.135,00. Med kuvertservice bliver prisen kr. 1.385,00.

SUFOIs Disketteservice 1996

koster kr. 155. Det er en forudsætning, at du har abonnement på UFO-Nyt.

SUFOI Nyhedsbrev 1996/97 koster kr. 120. Det er en forudsætning, at du har abonnement på UFO-Nyt.

Adresseændringer:

Adresseændringer bedes hurtigst muligt meddelt direkte til SUFOIs medlemsarkiv: Jan Hansen, Posekærvej 42, 6200 Åbenrå

BBS-system om ufoer:

Med din pc og et modem kan du ringe på tlf. 97 32 50 36 (Vest BBS, åben 24 timer i døgnet) og komme i kontakt med SUFOIs BBS-system. Her kan du få informationer om ufoer, deltage i fido-konferencen om ufoer ("Mystik"), få adgang til det internationale ufo-net MUFONet og meget mere. Du kan også sende breve og filer til SUFOI på BBS-systemet (postområdet "SUFOI").

Skandinavisk UFO Information
SUFOI
Postboks 6, 2820 Gentofte

Formål

1) SUFOI er en forening, der har til formål at bidrage til forståelsen af ufofænomenerne ved indsamling og bearbejdning af kildemateriale (observationsberetninger, forsøgsresultater, bøger m.m.), samt at udbrede kendskabet til emnet ved publikationer, foredrag og anden udadvendt virksomhed.

2) Det er SUFOIs opfattelse, at kildematerialet udgør et vigtigt grundlag for undersøgelser og oplysningsarbejde ud fra en seriøs og kritisk synsvinkel.

3) Ved et ufofænomen forstås vi en beretning om et himmelfænomen, hvis væsentligste kendetegn er, at det selv efter en nøje undersøgelse foretaget af kompetente personer, ikke kan forklares som værende et kendt fænomen.

4) Da fænomenerne endnu er uopklarede, ønsker SUFOI ikke at fremhæve eller afvise nogen bestemt teori om deres art eller oprindelse.

SUFOI ledes af repræsentantskabet.

Den daglige ledelse varetages af formanden og de to næstformænd. Repræsentantskabet består af en repræsentant fra hvert af de til enhver tid etablerede områder i Skandinavien og de nedsatte arbejdsudvalg.

Daglig ledelse

Per Andersen (formand), Klingseyvej 28, 2720 Vanløse. 38 71 96 64.

Toke Haunstrup (næstformand, rapportcentral), Kampsax Kollegiet, Kollegiebakken 9, værelse 508, 2800 Lyngby. 45 97 71 44.

Peter Nørgaard (næstformand, foredragsafdeling), Ane Damsgade 7, 3., 9400 Nr. Sundby. 98 19 00 73.

Øvrige repræsentantskab

Lars H. Andersen (informationsmedarbejder), Hemningvej 11B, 1., 6950 Ringkøbing. 30 95 39 06.

Jørgen Bengtvig (arkivar), Galgebakken Skrånt 3-15A, 2620 Albertslund. 43 64 44 69.

Torben Birkeholm, Aadalsvej 16, 9210 Aalborg SØ. 98 14 70 97.

Karin Frost, Mariehøj 244, 2990 Nivå.

Jan Hansen (medlemsarkiv), Posekærvej 42, 6200 Aabenraa.

Kim Møller Hansen (fotoafdeling), Eilekiersvej 14, Benløse, 4100 Ringsted. Erling Hegelund, Kildegårdsvej 88, 5240 Odense NØ. 66 10 39 00.

Ole Henningsen, Duegård, Højrebyvej 59, 4920 Søllested. 53 94 11 69.

Finn W. Kalvik, Armauer Hansensvei 11, N-5030 Landås, Norge.

Kontakt for UFO-NYTs læsere i Norge. 55 28 01 26.

Lennart Pedersen (alarmcentral), Osvej 30, 4040 Jyllinge. 70 20 11 22.

Henrik Klinge Pedersen, Købmagergade 59, 1., 1150 København K. **Martin Lyck**, Bag Volden 20, 6392 Bolderslev. 40 40 60 65.

Brian E. Møller, Åbenråvej 14, Kiskelund, 6340 Kruså. 20 14 02 42.

Bo Nielsen, Kunnerupvej 21, Kolt, 8361 Hasselager. 86 28 31 91.

Inge H. Svane, Mejbyvej 610 D, Hårup, 8530 Hjortshøj. 86 99 92 39.

Lars Thomas (konsulent), Ægirsgade 49, 3.th., 2200 København N. 35 83 84 81.

Kære Svend Auken

I juni sendte SUFOI et åbent brev til miljøminister Svend Auken. Vi gjorde opmærksom på de problemer og gener, der er ved den voksende brug af lyskastere/laserlys på himlen til reklameformål.

Vores bekymringer går først og fremmest ud på følgende:

- Den voksende brug af lyskastere er en unødvendig lysforurening af vores allesammens himmel. Det betyder blandt andet, at det bliver sværere og sværere at se de naturlige himmelfænomener. Desuden er det energifråds.

- Lyskasterne og laserlysene er en fejlkilde til observationer, da mange mennesker bliver forbavsede - nogle endda rystede eller bange - når disse lys på "mystisk vis" bevæger sig hen over himlen.

Og netop SUFOI har jo fingeren på pulsen, hvad angår observationer af sådanne lys på himlen. Vores statistikker viser, at fænomenet over en 5-årig periode er vokset fra ingenting til i dag at udgøre omkring hver femte henvendelse til SUFOI. Aldrig nogen sinde har vi oplevet en tilsvarende hurtig opdukken af en ny fejlkilde til observationer.

Nogle - fx TV-Avisens indslag om emnet, hvor SUFOI blev interviewet - vil spørge, om det nu også virkelig er et problem. Herregud, det er jo blot lidt mere lys på himlen en gang imellem.

Men det er faktisk et problem. For det første er der tale om et markant stigende brug, der ikke ser ud til at tage af.

For det andet findes der ikke nogen lovgivning på området. Der findes ellers regler for alt i dag. Før i tiden kunne man ofte se skilte med "Æg sælges" langs med vejkanterne. De fleste af disse skilte er nu forbudt, da de anses for at være "dominerende reklamer" i det åbne landskab.

Hvis dette er tilfældet, hvad kan man så sige om lyskastere, der kan ses op til 50-80 km væk! Men loven kommer ynkelig til kort, når det drejer sig om lyskastere og laserlys. Der findes ganske enkelt ingen regulerende love.

Heldigvis er miljøministeriet opmærksom på sagen. Andre organisationer som Astronomisk Selskab har også gjort en indsats for at få sat fokus på problemet. Derfor er der planer om at afholde en konference til efteråret, hvor alle interesserede organisationer kan diskutere problemets omfang. Også SUFOI forventer at deltage i denne konference på baggrund af vores store praktiske erfaring med disse i høj grad generende lys på himlen.

Vores mål er i det mindste at få en regulering på området, så det lovmæssigt fastsættes, under hvilke forhold det er tilladt at anvende lyskastere og laserlys på himlen. Gennem en indsats fra SUFOI og tilsvarende interesseorganisationer håber og regner vi med, at dette mål nås i løbet af næste år. □

AF PER
ANDERSEN

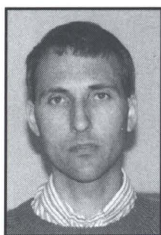
Ring til SUFOI

Alarmcentral
tlf. 70 20 11 22
Information
tlf. 86 99 92 39
Foredrag
tlf. 98 19 00 73

Observationer det seneste halvår

AF TOKE
HAUNSTRUP
OG ERLING
HEGELUND

I perioden fra december 1995 til maj 1996 modtog SUFOI i alt 97 henvendelser fra observatører - hvoraf 67 drejer sig om observationer fra selve perioden. Af de 97 henvendelser kan SUFOI forklare 49 (svarende til ca. 50%). Denne opklaringsprocent ligger på niveau med de seneste halvårsopgørelser. Det skal dog bemærkes, at et stort antal af sagerne endnu ikke er færdigbehandlet. Således nærmer opklaringsprocenten sig normalt 95% i forbindelse med den endelige årsopgørelse.

Til trods for det lave antal observationshenvendelser, har SUFOI ikke "ligget på den lade side" i dette forår. I april afholdt vi et weekend-kursus for nye rapportoptagere i København. Syv kursister var tilmeldt kurset, og disse bydes velkomne som rapportoptagere for SUFOI.

SUFOI har gennem de seneste år etableret en tradition for at holde et årligt kursus for rapportoptagere. Takket være disse kurser har SUFOI et team af aktive rapportoptagere.

Kurserne er åbne for alle med interesse for emnet, og læsere er meget velkomne til at kontakte SUFOIs Rapportcentral for at høre nærmere. Ring eller skriv til: Toké Haunstrup, Kollegiebakken 9, vær. 508, 2800 Lyngby (tlf. 45 977 144). Det skal understreges, at deltagelse i kurset ikke medfører forpligtelser over for SUFOI.

Lyset der trak sig sammen

En mand fortæller om en observation, han havde som 8-årig. Dengang boede han i Kærby uden for Kalundborg, og hændelsen fandt sted en eftermiddag med højt solskin i sommeren 1978.

"Jeg sad og legede neden for stuevinduet ud til haven, da jeg fik en følelse af, at jeg måtte se ud ad vinduet. For enden af haven et stykke over et gammelt valnøddetræ, hang en rektangulær, lysende kasse helt stille. Det gule lys var meget skarpt, men alligevel behageligt at se på. Et lys jeg aldrig har set siden.

Midt på objektet var der en sort kerne, som enten var rektangulær eller oval, hvilket var svært at afgøre, da lyset pulserede.

Kassens ender var også svære at

afgøre, fordi lyset her var skarpere, men jeg fornemmede dog en ret linie i hver ende.

Jeg råbte på min mor, som befandt sig et andet sted i huset, men hun kom for sent til at tage del i oplevelsen. Lyset trak sig pludselig sammen om den sorte kerne og var væk." Observationen tog ca. 2 minutter.

Vidne chokeret over lysfænomen

For nogen tid siden modtog SUFOI en henvendelse om en observation fra Mors (Nordvestjylland). Hændelsen fandt sted den 28. april 1994 på landet nær byen Erslev. Tre voksne mænd befandt sig udendørs nær den enes bopæl.

Omkring kl. 22.30 DST fik den ene af mændene (HN) øje på to stillestående lys. Lysene befandt sig nær hinanden, og de havde et tåget omrids. HN opfattede lysene som 'vinduerne' i et objekt. Han gjorde sine venner opmærksom på fænomenet, og sammen så de, at lysene begyndte at 'vugge' fra side til side. Dette fortsatte i ca. 5 min., hvorefter der - ifølge HN - kom en rød 'lyscylinder' til syne, som strakte sig mellem de to lys og jorden. Lysene stod nu stille, og der spredtes en hvid lyskegle ned mod jorden, samtidig med at det røde lys forsvandt.

Ifølge HN observeredes lyskeglen i ca. 20 sekunder, hvorefter den gradvist blev 'trukket' op i løbet af 5 sekunder. Et af de øvrige vidner mener dog, at lyskeglen kunne ses i hele 5 minutter, hvorefter den forsvandt, som når man slukker lyset på en kontakt. Fænomenet bevægede sig nu et stykke mod øst (til højre for observatørerne) og stod

atter stille.

Efterfølgende forsøgte HN at signalere til fænomenet ved at tænde en lighter. De var dog ingen 'respons' på signalet, og HN tændte derfor i få sekunder lyset på en traktor, som stod i nærheden. Umiddelbart efter kom det hvide projektørlys atter til syne. Denne gang oplyste det - ifølge HN - antennen på et hus, som ligger højst 25 meter fra observationsstedet.

Fænomenet forblev uændret i position og udseende. Efter 5-10 minutter besluttede den ene af observatørerne at tage hjem.

HN var noget chokeret over observationen af fænomenet (som fortsat var synligt) og blev derfor kørt hjem af sin ven, som bor i huset, hvorfra fænomenet blev iagttaget. Da vennen senere nåede tilbage til huset, kunne fænomenet ikke ses mere.

Oprindeligt henvendte den ene af de tre observatører sig til SUFOIs Alarmcentral, hvorfra sagen blev videregivet til foreningens lokale rapportoptager i Viborg, Frode Lovmand, der interviewede to af de tre observatører.

Fænomenet - der befandt sig i nordlig retning - blev observeret i omkring 30 minutter.

Efter at have besøgt de to observatører, vurderer Frode Lovmand dem begge som troværdige, og han har ikke kunnet finde en forklaring på fænomenet.

Flyvende vinge

En observatør fra Strynø - som ligger mellem Langeland og Ærø - henvendte sig i slutningen af januar til SUFOIs Alarmcentral for at berette

om en observation, hun havde haft tidligere på måneden.

Observatøren - som er i 40'erne og hjemmegående -fortæller, at hun onsdag den 24. januar 1996 sad med formiddagskaffen, da hendes opmærksomhed blev fanget af et lysglimt. Af nysgerrighed hentede hun en kikkert (10x40) for at se nærmere på fænomenet. I kikkerten kunne hun se, hvad der lignede en slags vinge med fire antenner på, to foroven og to stikkende nedad. De tre af antennerne var tydeligt leddede med leddene som perler på en snor og forskellige af højde og tykkelse. Den sidste antenne var så tynd, at den næsten ikke kunne ses.

"Vingen" var rektangulær og ca. seks gange så lang som bred. Den var højere fortil, hvor antennerne sad, og skrånede fladt ud.

Farven var hvid som ny glasfiber, og antennerne virkede mørkere, men der var ingen synlige åbninger eller vinduer.

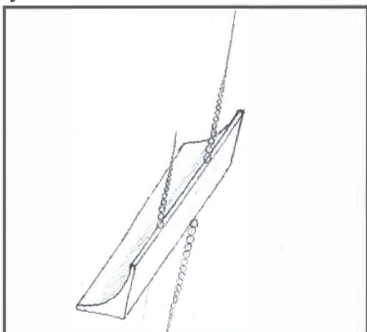
Objektet forsvandt bag hustaget, og hun så det i ca. 1 minut kommende fra sydvest og flyvende mod nordøst.

Vinden var østlig, og vejret letskyet med frost. Vidnet anslår afstanden til 3-5 kilometer.

Observatøren fik øje på fænomenet i stor højde i sydvestlig retning. Under observationen bevægede det sig i en lige bane mod nordøst, hvor det forsvandt bag hustage. Der hørtes ingen lyde i forbindelse med observationen. Det skal dog bemærkes, at observatøren befandt sig inden-dørs.

Observatøren kan ikke huske det nøjagtige observationstidspunkt, men mener, at observationen - der varede højst 1 minut - må have fundet sted i tidsrummet mellem 10.00 og 10.30 DNT.

Observatøren forklarer, at hun i første omgang troede, at der kunne være tale om en satellit. Denne forklaring kan dog hurtigt udelukkes, idet satellitter ikke observeres i dagslys.

Observatørens egen tegning af den mærkelige flyvende vinge set over Strynø den 24. januar 1996.

Et fly ville snarere være en rimelig forklaring, men fænomenets noget specielle udseende gør også denne teori mindre sandsynlig.

Lys ved Næstved

Tirsdag den 6. februar 1996 var rapportøren (PH) på vej hjem i bil. PH er 40 år og kok. Med sig i bilen havde han datteren og sønnen på hhv. 7 og 10 år.

Nær Fensmark (nord for Næstved) fik de alle øje på 5-6 tætsiddende, hvide lys. Lysene pulserede og befandt sig på samme horisontale linje. PH standsede bilen og bakkede lidt for at få et bedre udsyn til fænomenet.

Lysene stod under hele observationen stille i retning af Næstved (dvs. mod syd) i lav højde over horisonten. Samlet varede observationen ca. tre minutter, hvorefter lysene 'slukkedes' ét for ét. Herefter blev fænomenet ikke set mere. Der var ingen lyd i forbindelse med observationen.

Forskellige forklaringer har været overvejet i forbindelse med observationen - herunder om der kunne være tale om flylys. Det synes dog vanskeligt umiddelbart at finde en rimelig forklaring på hændelsen, som derfor af SUFOI opfattes som uopklaret.

Rødt lysende hjul

En kvinde i Grinsted oplevede søndag morgen den 10. marts 1996 klokken 02.40 noget usædvanligt på himlen. Mod øst så hun noget lys, som hun først troede var flylys. Det kom så lavt på himlen, at hun troede, det ville styrte ned, men så opdagede hun den mærkelige form.

Mest af alt lignede det et stort gammeldags trævognhjul med eger, og hele "hjulet" blinkede med en stærk rødlig eller pink farve.

Hun så på, at det langsomt gled hen over himlen over Grinsted, uden at hun kunne høre en lyd fra det. Derefter svingede det og forsvandt mod sydøst.

Lysende ringe set over Esbjerg

Rapportøren - der er tapetsermester og først i 50'erne -befandt sig om aftenen den 30. marts 1996 i haven på udkig efter kometen Hyakutake. Denne kunne tydeligt ses på den stjerneklare himmel.

Kl. 20.05 DNT fik han højt på himlen (mellem Hyakutake og stjernebilledet Store Bjørn) øje på to lyse/blågrå ringe, som fløj i en lige

bane fra V-SV mod Ø-NØ.

Observatøren beskriver fænomenets udseende som to svagtlysende ringe - hver med en tynd, blå lysstribe i midten. Han bemærkede desuden, at stjernehimlen kunne ses gennem det 'indre' af ringene.

Rapportøren overvejede først, om fænomenet kunne skyldes et svane-træk eller et fly. Men eftersom stjernerne kunne ses gennem ringene, udelukkede han disse muligheder.

Efter 2-3 minutters observation forsvandt fænomenet bag nogle høje bygninger. Rapportøren løb ud på gaden for at følge ringenes videre bevægelse, men da var de begge forsvundet.

Under hele observationen fulgte ringene ad i samme bane og med uændret indbyrdes position. Der hørtes ingen lyd fra fænomenet. Rapportøren fortæller i rapportskemaet, at han blev noget rystet over hændelsen.

SUFOIs rapportoptager - Egon Olsen, Horsens - undersøgte sagen nærmere. Han kontaktede lufthavnene i Esbjerg, Billund og Vandel i et forsøg på at afgøre, om der havde været flyaktivitet over Esbjerg på observationstidspunktet. Ingen af disse steder kunne dog bekræfte en sådan aktivitet. På baggrund af fænomenets besynderlige udseende og den manglende flyaktivitet, har SUFOI vurderet, at fly ikke er en rimelig forklaring på observationen.

Cirkel i hvedemark ved Ringsted

En landmand på Haraldstedvej i Valsømagle ved Ringsted går hver aften en tur for at se til sine marker. Den 22. april 1996 så han til sin store overraskelse en stor visnen plet i hvedemarken - en plet som ikke var der dagen før! Pletten ligger på det højeste sted på den svage bakke, der er i vinterhvedemarken.

Han kontakter desværre først SUFOI den 29. april, og Erling Hegelund kan af praktiske årsager først besigtige pletten den 16. maj. På det tidspunkt er kornet i pletten fuldstændig visnet, mens det udenom står friskt og grønt.

Pletten er en cirkel med en diameter på 8 meter, hvor den ene kant af cirklen er "afskåret", således at diameteren her kun er 7,5 meter. Ud for den "afskårne" side er der yderligere en visnen plet i kornet. Den er oval med en længde på 1,5 meter og en bredde på 0,7 meter.

Den visne plet i vinterhveden nær Ringsted. (Foto: Erling Hegelund)

Til højre ses den lille cirkel i hvedemarken. (Foto: Erling Hegelund)

Der er en glidende overgang mellem helt visent korn, halvvissent korn og friskt korn. Overgangen er ca. 30 cm bred.

Inde i cirklen er der seks uregelmæssige pletter på typisk 20x30 cm, hvor kornet ikke er gået ud. De findes alle i den ene side af cirklen.

Kanten af cirklen er ikke skarpt aftegnet. Udover den glidende overgang er der også takker i kanten på ca. 30 cm. Der er intet mønster i takkerne.

Landmanden fortalte, at der var fire fordybninger i cirklen. De var 15 cm brede og 1,5-2,0 cm dybe og skålformede.

Da Erling Hegelund så cirklen, var kun den ene fordybning synlig, da de andre var trampet væk af de efterhånden mange mennesker, som havde besøgt stedet i mellemtiden.

Jorden var meget hård, da det ikke havde regnet endnu på det tidspunkt, og vinteren havde været usædvanlig tør. Landmanden havde ikke ukrudtsprøjtet siden efteråret og havde her i foråret givet gødning to gange hhv. den 7. april og den 23.

april.

Da han fandt pletten, var jorden ikke anderledes indeni end udenfor. Erling Hegelund tog tre jordprøver i jordoverfladen i cirklen og tre udenfor. Prøverne blev homogeniseret hver for sig, og der blev lavet tre potter med jord inden for cirklen og tre potter med jord uden for cirklen. I potterne blev der sået hvede. Hvis der var en langtidseffekt af et eller andet, som hæmmede plantevæksten, ville det vise sig med denne test.

Det viste sig, at hveden havde lige så høj en spireprocent i jorden inde fra cirklen som i jorden taget i den øvrige mark.

Planterne, der groede i jord fra cirklen, var mørkere i farven end referenceplanterne. Det kan skyldes, at gødningen i cirklen ikke er brugt i samme grad som udenfor, da der ikke har været levende planter til at bruge den.

Landmanden siger, at det er udelukket, at han har overgødsket i en plet, da han ikke har holdt stille på noget tidspunkt. Dette ville også

have kunnet ses som en rand af mere mørkegrønne planter uden om cirklen, dér hvor de ville have overlevet gødningen og bare have optaget mere. Der var ikke sådan en farveforskel.

Landmanden hævder også, at det ikke er nogen af hans venner eller kammerater, som har været på spil.

Som sagen står i øjeblikket, kan SUFOI ikke give nogen forklaring på pletten.

Rystelser i vandsenge

Mandag den 29. april 1996 klokken 03.55 begyndte et mareridt for to kvinder på Sylleskovvej i Nyborg. Kvinderne er genboer og sover begge alene og begge i vandsenge.

Pludselig vågner de ved, at vandsengen begynder at ryste, og hele huset dirrer. De fortæller, at rystelserne i sengen var akkurat ligesom de elektriske vandkar, man bruger til at give fodmassage med, og hvor vandet ryster.

Den ene kvinde, stud. soc. Lone Vorret, mærkede denne dirren i ca. 5 minutter, hvorefter den stoppede. Hun stod ikke ud af sengen under rystelserne, men undrede sig bare og lagde sig derefter til at sove.

Næste dag holdt hun oplevelsen for sig selv, da hun troede, at hun var blevet lidt småtosset. Først da hendes genbo havde spurgt, om hun havde oplevet noget mærkeligt, kom hun frem med det.

Den anden kvinde, Jytte Lund Andersen, sover på første sal og var ligeledes vågnet 03.55 ved den kraftige summen i vandsengen og i hele huset. Hun stod op og kiggede ud ad et skråt vindue, og kunne på den lyse nattehimmel se to store, grå diffuse skyer flyve frem og tilbage over horisonten. Mens de fløj, havde de den samme indbyrdes afstand hele tiden. Det var helt skyfrit og stjerneklart, og ikke en vind rørte sig. Selv beskriver hun dem som "tordenskyer".

Samtidig havde hun en følelse af, at der over hustaget var ligesom en "kraft", der var årsagen til denne summen. Der var ingen rigtig støj, kun en stærk vibration i det hele.

Efter ca. fire minutter ophørte vibrationerne pludselig, og hun troede, det var forbi, men efter omkring to minutter begyndte det igen.

Hun gik tilbage og gemte sig under dynen i omkring fire minutter, indtil det holdt op igen. Samme dag talte hun med sin nabo, som bor i det samme dobbelthus som hende. Naboen havde ingenting mærket og var sovet fra det hele. Hun sover dog

heller ikke i vandseng og havde måske derfor ikke følt vibrationerne kraftigt nok til at vågne af dem.

Sylleskovvej er et traditionelt vilakvarter og efter et besøg på stedet, kan vi ikke finde nogen årsag til en sådan summen, der vil kunne mærkes i to huse, der ligger med 50 meters afstand.

Cirkel i græskløvermark ved Ribe

En landmand ved Harreby ved Ribe er søndag den 2. juni 1996 ude at slå sin kløvergræsmark til ensilage. Det er meningen, at græsset skal ligge til næste dag, hvorefter det bliver kørt hjem til dannelse af ensilage.

Græsset bliver skåret og lagt i "haler" med en bredde på 2,7 meter. Der er 3,8 meter mellem kanterne af "halerne", hvor der bare står stubbe tilbage.

Da han næste dag kommer ud i marken igen, tror han først, at karlen på gården har været ude og lave sjov med sideriven, da der tilsyneladende er en stor cirkel i marken, hvor græsset er revet væk og lagt i en pølse, som udgør cirklen. Helt tæt på ser han, at der i midten af cirklen er lavet tre huller.

Da karlen benægter alt, henvender landmanden sig samme dag til SUFOI, og landmanden lover, at han ikke vil fortælle andre om det, før SUFOI har været der. Da landmanden skal have græsset kørt hjem hurtigst muligt, skal han besøges med det samme, og om tirsdagen får han besøg af SUFOIs rapportoptager.

Gården ligger for enden af en blind vej, og marken ligger yderligere 500 meter bag gården. Der er meget langt til nærmeste nabo og til veje. Der er simpelthen ingen færdsel derude undtagen af landmanden selv.

Cirklen er placeret i den ene side af den store græsmark. Den er oval og måler 17,6 meter gange 15,2 meter. De tre huller ligger 8,7 meter fra en af kanterne af den længste diameter og 6,0 meter fra en af kanterne af den korte diameter. De befinder sig næsten i midten af cirklen.

Inde i cirklen er 95% af det skårlagte græs fjernet, og kun nogle enkelte bundter af strå typisk 50-100 stk. er tilbage. Bundterne ligger alle lidt nede imellem stubbene.

Uden for cirkelens kant og imellem halerne er der absolut ingen strå overhovedet, heller ikke umiddelbart bag pølsen af græs.

Det er tydeligt at se, at græsset er skubbet eller blæst tilbage inde fra centrum. Græsset i den hale, som

ville være gået igennem midten af cirklen, er skubbet lige tilbage samt lidt til hver side af halen, mens græsset i de haler, som er i siderne af cirklen, blot er skubbet længere ud og ligger parallelt med halen, hvor det kom fra.

Da SUFOIs rapportoptager ankom til stedet, havde kun landmanden og hans karl gået der en smule. Græsstubbene stod fint op overalt i cirklen og var ikke knækkede. Da SUFOIs udsendte og landmanden begyndte at gå rundt i cirklen, knækkede stubbene, og sporene var tydelige.

Hullerne i midten var afsat i en trekant med indbyrdes afstand på hhv. 53 cm, 53 cm og 44 cm. Hullerne var svagt ovale med en diameter på hhv. 11x12 cm, 12x14 cm og 10x11 cm. Dybden var 5 cm.

Det var tydeligt, at hullerne var lavet for nylig, da siderne endnu havde frisk, fugtig jord. Mest af alt så de ud til at være lavet med et pælebor i lille størrelse. Der var tydeligt to skarpe rundinger modsat hinan-

den, og hvor de mødtes, var jorden i hulsiderne ikke skarpt afskåret, ligesom bunden af hullerne var kegleformet. Altsammen tydelige tegn på et pælebor.

I det ene hul var bunden lidt dybere i den ene side end i den anden. Dette mønster finder man, hvis man holder pæleboret en smule skråt, mens man graver.

Der var intetsteds mærker efter landingsstel eller lignende i cirklen.

Efter omtale i "Jydske Vestkysten" modtog SUFOI flere henvendelse fra personer, der havde set noget uforklarligt, men kun ét af vidnerne havde observeret noget omkring de pågældende tidspunkter. Et vidne havde i Vojens den 2. juni om aftenen kl. 22.30 set et stjerne-lignende objekt, ca. fem gange større end Venus, bevæge sig på den klare og skyfrie himmel. Hun så det igen med bilruden flyve mod nordvest. Hun betragtede det i ca. fem minutter, hvorefter hun kørte ind ad sin indkørsel. I det samme sprang hun ud af bilen og løb om i haven for at

En del af cirklen ved Harreby.
(Foto: Erling Hegelund)

I midten af cirklen ved Harreby var der tre huller. Her ses det ene.
(Foto: Erling Hegelund)

følge det videre, men da var fænomenet forsvundet på himlen. Denne hændelse kan muligvis skyldes landingslys fra et fly.

Hvis en helikopter var landet på marken ved Ribe, ville den have afsluttet tydelige mærker i græsmarken, hvor jorden ikke var særlig hård. Ydermere ville en rotor fra en helikopter blæse græsset mere uordentligt ud til alle sider, og der ville blæse totter længere væk, men der var netop ikke et græsstrå uden for cirklen imellem halerne.

Hvis man sætter sig for at rive en cirkel, ville man for det første tram-

pe grundigt på stubbene, så sporene ses flere dage efter, og man ville måske nok rive halerne lige tilbage i stedet for at fordele græsset til en jævn pølse hele vejen rundt. Men selvfølgelig kan alting arrangeres.

Forsvaret har oplyst, at det ikke har haft flyvninger i området på det omtalte tidspunkt.

Gården er økologisk drevet. Det betyder, at der kommer kontrollanter fra Foulum Forsøgsstation en gang imellem for at tage prøver af jorden. De benægter at have været på gården på det tidspunkt og siger iøvrigt, at den normale procedure for

dem er at gå på kryds og tværs af marken i et specielt mønster for så at tage 40 jordprøver med et jordbor, der er en tomme i tykkelsen. De kan slet ikke genkende en prøveudtagning som den ovenfor beskrevne.

Derudover var hullerne lavet lige dér, hvor den midterste hale ville have løbet. Hvis man vil tage prøver i sådan en mark, kan man lige så godt tage dem imellem halerne i stedet for at have besværet med at flytte græsset først.

Sagen er foreløbig uopklaret. □

Ufo var en and

Tidligere i år kunne UFO-Nyt berette om et par i Nivå, der så flere lydløse "brune cigarer" bevæge sig hen over himlen. Først så de et enkelt objekt, som 10-15 minutter efter blev efterfulgt af endnu to, der parallelt fløj i samme retning som det første.

En af UFO-Nyt's læsere har været i stand til at hjælpe os med at identificere dette fænomen. Han har nemlig selv oplevet noget helt tilsvarende, men var da i stand til at konstatere, at det drejede sig om ænder eller lignende fugle, der fløj hen over himlen.

Bylyset lyser fuglene op netop så meget, at man kan fornemme dem samt den brune farve. Men detaljerne er så udviskede, at "genstandene" ikke umiddelbart kan ses at være ænder. /pa

SUFOI Nyhedsbrev

Kunne du tænke dig at følge mere med i ufo-debatten, SUFOI, pressens behandling af emnet og de nyeste observationer i Danmark? Så har vi et helt nyt blad til dig: SUFOI Nyhedsbrev!

Seks gange om året vil SUFOI udgive nyhedsbladet, der som et supplement til UFO-Nyt giver dig:

- Liste over de nyeste danske observationer
- Nyt fra lokale SUFOI grupper over hele landet
- SUFOI's aktiviteter
- Mediernes behandling af ufoer
- Afholdte foredrag
- Debat
- Citater fra den danske presse om ufoer
- Og meget, meget mere...

Bladet fokuserer på medlemsaktiviteterne i SUFOI og retter sig specielt til de læsere, der ønsker mere stof om de nævnte områder. Det vil have varierende sidetal, men typisk 30-40 sider pr. nummer. Udgives i alle ulige måneder.

Special-tilbud: Vi tilbyder dig resten af 1996 og hele 1997 til prisen for ét år, kr. 120,00. Du får altså 1/2 år gratis.

Bestilling: Indbetal kr. 120,00 på giro 9 11 77 25, SUFOI, Postboks 6, 2820 Gentofte eller pr. check til samme adresse. Skriv "Nyhedsbrev" på modtagerdelen. Det er en forudsætning, at du har abonnement på UFO-Nyt.

UFOer - Hvad siger videnskaben? Pro et contra Condon-rapporten

Den hidtil mest omfattende, videnskabelige undersøgelse af ufo-fænomenerne blev udført på vegne af den amerikanske regering hos University of Colorado i USA. Regeringen ville vide, om det var værd, at luftvåbenet beskæftigede sig mere med ufo-fænomenet. Efter et par år og mange tusinde dollars, afleverede lederen af projektet, dr. Edward U. Condon, en rapport, der ikke helt uventet slog fast, at det var spild af tid og penge at undersøge ufo-rapporter fremover.

Siden har både tilhængere og modstandere ivrigt diskuteret, om rapporten var resultatet af en seriøs undersøgelse - eller om den var et bestilt arbejde.

Dette nye hefte fra SUFOI fremlægger alle fakta i sagen.

Heftet er redigeret af Flemming O. Rasmussen og på 39 sider, illustreret.

Pris kr. 48,00

Bestilling: Giro 9 11 77 25, SUFOI, Postboks 6, 2820 Gentofte. Eller check til nævnte adresse.

Skriv venligst "Condon" på modtagerdelen.

Nye danske fotosager

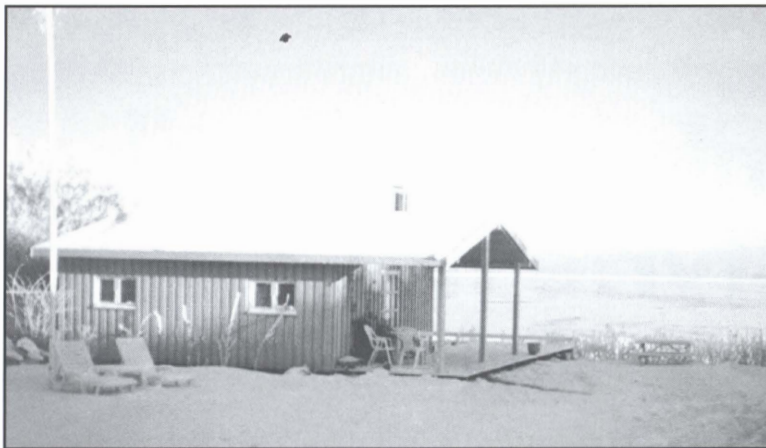
SUFOI får jævnligt tilsendt billedmateriale, der viser "noget", som indsenderne har fundet mystisk. Her ser vi nærmere på tre fotosager, der er typiske for det materiale, vi modtager til undersøgelse.

Nykøbing Mors, januar 1996

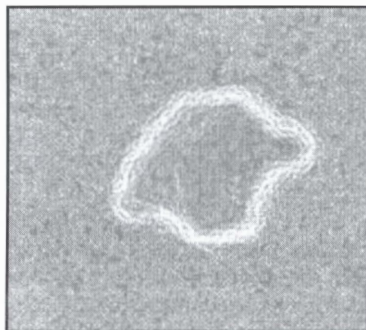
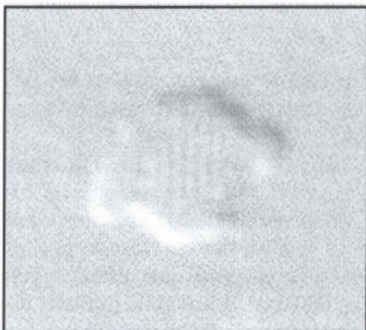
I februar modtog vi et farveaftryk og originale negativer fra Jørgen W. Lehmann, Nykøbing Mors. På farveaftrykket ses en mørk genstand over taget på et sommerhus. I sit brev gør Lehmann opmærksom på, at han ikke så genstanden, da billedet blev taget, ligesom genstanden ikke findes på andre billeder fra samme område og tidspunkt. Lehmann understreger iøvrigt i brevet, at gen-

standen nok er en fejl på filmen, men at han alligevel gerne vil have SUFOI til at afgøre dette.

Billedmaterialet blev straks sendt til undersøgelse hos SUFOIs fotokonsulent Hans Bødker. Efter en grundig undersøgelse af såvel farveaftryk som originalnegativ kan Bødker bekræfte, at et støvkorn på filmoverfladen har skygget for lyset, da billedet blev taget.

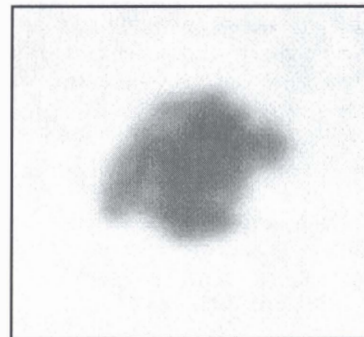

Jørgen W. Lehmanns stemningsfulde vinterbillede med "genstanden" over huset. (Fotosag: 1996-01-00-240)

Disse to scanninger af "genstanden" viser, at den er asymmetrisk med skarpe kanter. En kontrolscanning af en del af sommerhuset har vist, at "genstanden" er for skarp og kontrastrig i forhold til den øvrige del af billedet, til at den kan være dannet optisk.

(Foto: SUFOI Picture Library)

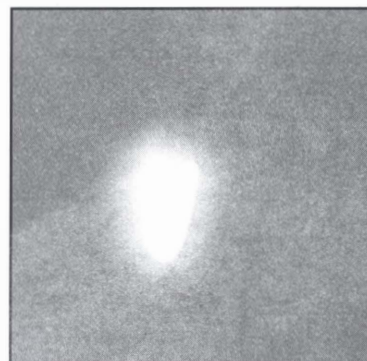

Kraftig forstørrelse af "genstanden". Gennem en lup kan man på negativet se, at "genstanden" er brunlig, hvilket er karakteristisk, når snavs eller et støvkorn på selve emulsionen har skygget for lyset under optagelsen. (Foto: SUFOI Picture Library)

I al sin korthed

Fra tid til anden modtager vi desværre så få oplysninger, at det er umuligt at undersøge billedmaterialet nøjere. Engang i 1995 modtog vi et interessant farveaftryk sammen med en lap papir (afsendt fra 8963 Auning), der i al sin korthed lyder sådan:

"Jeg ved ikke, hvad det er, eller hvor og hvornår jeg har taget dette billede, så forklar det! Tak! PS. Det er nok ikke en ufo."

AF KIM MØLLER
HANSEN

Tja, hvad skal man stille op med sådan et foto? (Fotosag: 1995-00-00-241)

Vadehavet, november 1993

Den 23. november 1993 tog Elin Damgård en række billeder ud over Vadehavet ved Emmerlev Klev i Sønderjylland. Billederne blev taget kort efter solnedgang, og Elin Damgård så intet usædvanligt på himlen. Da billederne blev fremkaldt, var der på det ene billede en lysende, kasseformet genstand i øverste højre hjørne.

Elin Damgård har venligst lånt os det originale negativ, og efter nøje granskning af dette og farveaftrykket mener vi, at genstanden er en indre refleks i kameraets objektiv.

Læsere, der ligger inde med billedmateriale med noget tilsyneladende mystisk på, kan få det undersøgt ved at skrive til: SUFOIs Fotoafdeling, Kim Møller Hansen, Eilekiersvej 14, 4100 Ringsted. Husk, at kvaliteten af vore undersøgelser afhænger af, om vi får fyldige oplysninger om billedmaterialet og omstændighederne omkring optagelsen.

Den sort/hvide gengivelse her i UFO-Nyt yder ikke Elin Damgårds flotte farvefoto fuld retfærdighed. Den lysende genstand i højre hjørne er en lysrefleks forårsaget af en lyskilde, der har befundet sig uden for billedfeltet nederst til venstre (lyskilden kan ikke ses på billedet). (Fotosag: 1993-11-23-221)

Hvad fik jagerfly til at styrte ned? 2. del

Den 15. september 1970 styrtede et Hawker Hunter-fly ned på en mark ved Frørup nær Christiansfeld. To vidner så få sekunder efter en glødende ildkugle, der fjernede sig fra stedet.

I en avisartikel om flystyrtet fortalte to vidner om en glødende ildkugle, de havde observeret over nedstyrtningssstedet få sekunder efter flystyrtet. Politiet slog det hen med, at det nok var udstødningen fra et af de andre fly, de havde set. Men SUFOIs lokale repræsentant Kai E. Møller valgte dengang alligevel at interviewe de to vidner.

Vidnerne, en landmand og en smedelærning, havde stået på marken, hvor flyet styrtede ned, i færd med at reparere en grønthøster. I første omgang kunne Kai Møller kun

få fat i landmanden, der beskrev, hvordan de oplevede hændelsen, og hvordan ildkuglen fløj bort og pludselig forsvandt sammen med lyden af en haglbyge.

Kai Møller kontaktede Havarikommissionen for at få en udtalelse, men fik at vide, at han måtte vente på den officielle forklaring. Da Kai Møller derefter kontaktede de to vidner, fortalte de, at en militærperson havde bedt dem om ikke at udtale sig til pressen eller ufologer. Det valgte vidnerne dog at gøre alligevel. Deres beretninger om hændel-

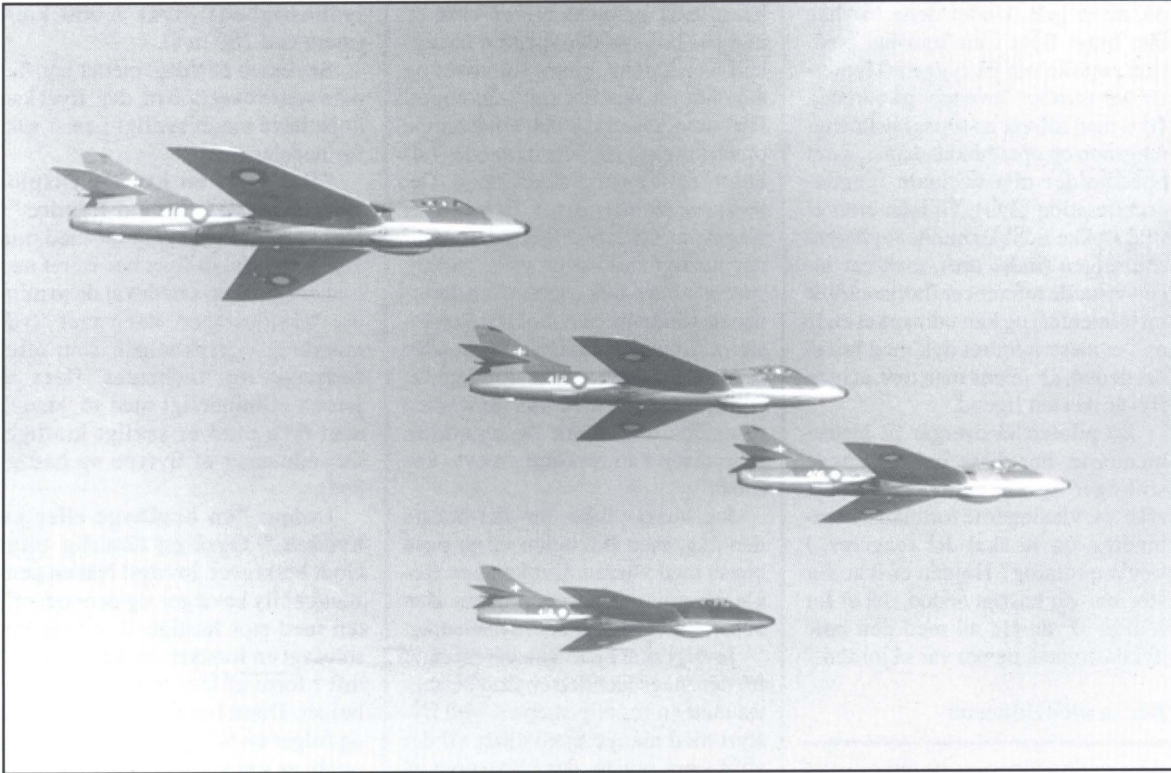
sen stemte overens, bortset fra deres vurdering af størrelsen på kuglen.

SUFOI forsøgte i 1970 at finde flere vidner til flystyrtet og evt. ildkuglen via en avisartikel, men uden held. Kai Møller kontaktede så atter Havarikommissionen efter nogen tid, og fik at vide, at alle pilotens instrumenter svigtede, og at han, uden at vide det, var fløjet på hovedet. Da piloterne havde fået besked på at trække op over skydækket, fløj den intetanende pilot lodret ned i jorden.

Og således var der ikke meget

AF BRIAN E. MØLLER

En formation Hawker Hunter-fly fotograferet i april 1956. (Foto: RDAF Historical Collection, Tactical Air Command, Air Station Karup)

mere at komme efter for SUFOI i denne sag!

Storm i et glas vand?

Kort efter min første artikel om sagen (i UFO-Nyt 3/95) fik jeg et brev fra Clas Svahn, formand for UFO-Sverige, der som journalist for "Tiding för Skaraborgs Län i Mariestad" den 13. januar 1979 var ude på et ulykkessted ved Ranstad i Sverige, hvor to fly styrtede ned under en natøvelse. Af en eller anden grund stolede piloten mere på sig selv end sine instrumenter og styrtede ned, og hans vingekammerat fulgte med.

Dette passer meget godt med et anfald af spatial desorientering, som jeg beskrev i min sidste artikel, og piloter har fortalt mig, at når man er vingekammerat, følger man altid sin leder visuelt.

Men Clas Svahn havde en anden teori angående ildkuglen fra flystyrtet i 1970. Tre punkter fra min artikel kunne understøtte hans hypotese:

1) Ildkuglen ses efter, at de fire fly har fået ordre på at trække op gennem skydækket og nogle få sekunder efter eksplosionen.

2) Kuglen afgav en lyd som fra en kommende haglbyge.

3) Tegningen af ildkuglen med et skarpt indre og en flosset korona.

Ovenstående tyder, ifølge Clas Svahn, på, at ildkuglen kan være udstødningen fra den forulykkedes

stigende kammerater set gennem disse eller et lavt skydække. Lyden som en kommende haglbyge er en typisk lyd fra jagerfly, når de giver den ekstra gas fx ved en stigning.

Hvis Svahns hypotese holder, havde politiet i allerførste omgang ret, og hele sagen har været en storm i et glas vand.

Et af vidnerne til nedstyrtningen lavede denne tegning af den mystiske ildkugle.

Den rette mand forklarer

Nogen tid efter modtog jeg en kopi af et brev sendt til SUFOIs formand, Per Andersen. Brevet var fra Mogens E. Hansen, uddannet som pilot i flyvevåbnet. Mogens E. Hansen har fløjet i 40 år, i Chipmunk, Harvard, T-33, F-84G, Meteor7, Hawker Hunter i 11 år (dansk rekord ca. 2.400 timer i Hawker Hunter), siden september 1972 i Maersk Air og har her fløjet Fokker F-27, Boeing 737 i 19 år, total flyvetid ca. 19.000 timer.

Mogens E. Hansen var komman-

dør for den anden halvdel af flyene (A-Flight) i denne øvelse på Flyvestation Skrydstrup og var med til at modtage henvendelser omkring flystyrtet (B-Flight, Vandel) udefra, og havde ansvaret for henvendelser til den afdøde pilots familie. Så vi må sige, at vi ikke kunne ønske os en mere kompetent person til at kaste lys over flystyrtet den 15. september 1970.

Mogens E. Hansen fortæller, at en rapport godt kan få den næstlaveste klassifikation "Til Tjenestebrug" (den laveste er Uklassificeret), hvilket betyder, at den er mere eller mindre frit tilgængelig for folk inden for forsvaret, men ikke for den civile offentlighed.

Derfor styrtede flyet

Mogens E. Hansen giver her sit bud på den mest sandsynlige forklaring på styrtet:

"Piloten her var nyuddannet og havde derfor et forholdsvis begrænset antal flyvetimer og erfaringsgrundlag med flytypen, men var en ganske udmærket 'håndværker' i jobbet.

Den sandsynligste årsag her er, at piloten, da han mister visuel kontakt med formationen, ikke følger proceduren med at overgå til sine instrumenter omgående, men stadig kigger ud og 'kæmper' for igen at få visuel kontakt med de andre. Han er i skyer, har ingen referencer at flyve

på, alt er gråt. Under dette har han fået bragt flyet i en 'unusual position', måske om på ryggen (Hunteren var utroligt 'levende' på rorene). Hvis man tilføjer en tilpas lav krængningsrate og opretholder denne, samt opretholder den normale tyngdeacceleration (1 G), vil man efter et lille stykke tid ikke kunne registrere ændringen (indre øre), man har ingen visuelle referencer (horisont/lys/instrumenter) og kan udmærket ende op i et næsten lodret dyk med hovedet nedad, alt imens man tror, at man flyver næsten ligeud.

Da piloten så overgår til instrumenterne, har disse helt uventede stillinger og indikationer. De skal aflæses, visningerne fortolkes, kombineres, og så skal der reageres. I hvilken retning? Højden er ikke for stor, det går hurtigt nedad, det er for sent at skyde sig ud med den høje dykhastighed, og dér var så jorden!"

Det så øjenvidnerne

Angående vidnernes beskrivelse af flystyrtet og ildkuglen skriver Mogens E. Hansen:

"Genskin fra eksplosionen eller udstødningen fra de øvrige jagere er to af de muligheder..."

Ja, udstødningen fra en Hunter er jo ikke synlig, selv om natten! Desuden befandt de andre fly sig på dette tidspunkt flere kilometer væk og i flere kilometers højde, så det...?! Genskin fra eksplosionen? Nok ikke, men selve eksplosionen: ja! Iøvrigt nogenlunde plausible forklaringer fra måske lidet kyndige politifolk!

Når mere end 2.000 liter høj-

brændbart kerosen bliver 'drønet' ned i et hul i jorden med en hastighed nær lydens, bliver forstøvet og antændt, så sker der selvsagt noget! Pga. udvidelsen ved den voldsomme opvarmning, vil den dannede 'ildkugle' selvfølgelig skyde opad. Det forstøvede brændstof forbrænder meget hurtigt, dvs. ildkuglen svinde hurtigt ind og er væk. (Spørg special effect-folk i actionfilm, hvordan de illuderer en A-bombe eksplosion). Ildkuglens indsvinden kan for et øjenvidne meget vel illudere, at den fjerner sig med stor hastighed (især den dag, mørk og regnfuld). Regndisen kan forklare en evt. 'korona'.

Jeg husker ikke, om det blæste den dag, men ildkuglen vil jo også blæse med vinden. Det kan evt. forklare retningsændringen, hvis den observation da ikke er et synsbedrag.

Iøvrigt skal øjenvidneberetninger fra den slags hændelser altid betragtes med en rimelig skepsis. Ved flystyrt med mange øjenvidner vil der altid være nogen, der vil sværge på at have set og hørt flyet eksplodere i luften, selv om dette overhovedet ikke har været tilfældet!

Såvidt jeg husker, anslag Havarikommissionen flyets nedslagsvinkel til 75-80 grader. Motoren har kørt med høje omdrejninger, sikkert svarende til 'stigeomdrejninger'. (Det kan ret så sikkert fastslås ved analyse af motoren, stillinger på kontrolventiler og -arme, samt deformationen af kompressor- og turbineblade ved nedslaget).

Jeg vil anslå hastigheden ved nedslaget til mindst .90M (90% af

lydhastighed): over 1.000 km/t (mere end 280 m/s).

Skybasen den dag, mener jeg, har ikke været over 300 m, dvs. flyet kan højst have været synligt i ca. 1 sek. før nedslaget.

"Der kom en kraftig eksplosion, efterfulgt af et par mindre." - Det stemmer ganske godt med min antagelse om, at flyet har været nær lydhastigheden, således at de to mindre "eksplosioner" har været "lydmursbrag" - trykbølger, som efter nedslaget nu "indhenter" flyet på jorden (almindeligt med to 'knald', som ikke altid er særligt kraftige. Det afhænger af flytype og hastighed).

Lyden: **"en haglbyge eller en hvislen."** Også en naturlig ting! Godt beskrevet, iøvrigt! Når en genstand/et fly bevæger sig gennem luften med stor hastighed, opstår der selvsagt en forstyrrelse i den "stille" luft i form af hvirvler og evt. trykbølger. Disse breder sig ud fra flyet og følger en tid med flyveretningen, og de er særdeles hørlige, når flyet har været tæt ved jorden og er passeret (lyden virker ret overraskende, første gang man hører den)."

Opklaret

Ovenstående er den mest sandsynlige forklaring, jeg endnu har hørt, og jeg er meget glad for, at Mogens E. Hansen skrev til os efter at have læst den første artikel om sagen i UFO-Nyt 3/95. Dermed må den 26 år gamle sag betragtes som endeligt opklaret. □

Tabte han noget?

En morgen i foråret 1958 så to piloter, uafhængigt af hinanden, det samme fænomen på Flyvestation Aalborg. En Hawker Hunter, der lagde an til landing, så ud, som om den tabte noget. Men det "tabte" delte sig og fløj videre og forsvandt!

I min artikel om flystyrtet i 1970 ved Christiansfeld, omtaler jeg Mogens E. Hansen, der kunne kaste nyt lys over det, der egentlig skete dengang. Under vores lange og hyggelige samtale spurgte jeg Mogens E. Hansen, om han nogensinde havde set eller hørt noget om ufoer i sin tid som pilot. Dertil svarede han nej.

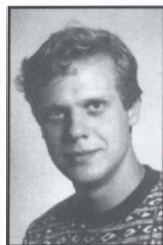
Han havde aldrig oplevet noget, han ikke kunne forklare. Og dog!

Han erindrede pludselig en hændelse fra sidst i marts eller først i april, 1958, klokken ca. 09.55, ved Flyvestation Aalborg. Det var klart solskin, fuldstændig skyfrit, næsten vindstille, uendelig sigtbarhed og en usædvanlig flot, blå himmel. Mo-

gens E. Hansen skriver i et efterfølgende brev til mig:

"Jeg havde haft 'nattevagten' i eskadrillen og havde, efter at 'svendene' var mødt kl. 08.00, været oppe i lejren på mit 'hummer' og soignere mig, og i messen for at spise morgenmad. Derefter skulle jeg så igen møde i esk. kl. 10.00 til tjeneste.

AF BRIAN E. MØLLER

Jeg ankommer til eskadrilleområdet, parkerer min bil, og går hen mod esk. bygningen. På min vej ind, ser jeg to Huntere, som kommer ind østfra for "break" til landing. Det er altid et smukt syn at se Huntere i luften, så jeg stopper op for at nyde dette.

Anflyvning til landing foregår ved, at man anflyver FSN via et IP (Initial Point) - et fastlagt punkt ude i terrænet ved de forskellige FSN, til de respektive landingsbaner. Hastigheden er ca. 600 km/t, højden 1.000 fod/300 m. Over baneenden laver man et "break", dvs. man "kaster" flyet brat til venstre/højre, trækker 'gassen' tilbage, udfælder dykbremsen og lidt flaps, drejer knapt 180 grader og stiger samtidig til 1.500 fod/450 m for hurtigt at få hastigheden ned på 'understelsfart'. Så nedfælder man understellet og drejer så finale, sætter fulde flaps og lander.

Dette stammer fra krigene: høj fart for vanskeligere at kunne skydes ned, og kortest tid med lav hastighed før landing. Desuden kan der med denne procedure landes mange fly på kortest tid.

Nå, men de to Huntere kommer ind over baneenden, 1'eren "brækker", derefter 2'eren.

Idet 2'eren 'brækker', tænker jeg: "Hovsa, han tabte da noget!" Nu fokuserer jeg på det, han 'tabte'. Dette falder imidlertid ikke mod jorden, men bliver ligesom "hængende" i luften. Det er "metallisk" lysende

hvidt, og lidt efter synes det at dele sig i to. Den ene del skrider lidt bagud til siden, og nu ser jeg, at de virker trekantede i form.

Hvis disse tingester er i 300 meters højde, ja, så er de ret små, måske under 1 m i diameter!

Fra min position er min "kiggetretning" omkring SSV, dvs. ikke direkte mod solen.

Disse to genstande bevæger sig ganske langsomt mod NNØ, -direkte mod hvor jeg står. Jeg undrer mig lidt (tænker desværre ikke på ufoer eller lign.), men ræsonnerer mig frem til, at det nok er et par fremmede fly, måske et par F-86 Sabre, der i ret stor højde fra syd kommer ind og måske skal udføre en "simulated forced-landing", dvs. de simulerer motorstop og kommer langsomt "glidende" ind til en "tomgangs"-landing på Aalborg.

Jeg slår mig til tåls med det og går ind, for det er ved at være "check-in"-tid for mig, men jeg spekulerer stadig over de lysende, hvide "trekanter". Godtnok er en F-86's underside blankt metal, men der er jo ikke sne på jorden, som evt. kan reflektere det skarpe sollys op på deres underside, stadigvæk lidt mystisk! Jeg er dog nogenlunde tilfreds med den forklaring, jeg har fundet frem til, og holder vistnok min oplevelse for mig selv indtil videre.

Men senere, ved frokosten i messen, hører jeg, at en anden pilot om formiddagen også har set noget besynderligt. Han har set det samme

som jeg: 2'eren havde "tabt" noget i sit "break"!

Det interessante er især, at denne observatør har stået syd for baneenden og kigget mod nord på de to Huntere. Hans observationer stemmer helt overens med mine, så langt som jeg observerede, hvorimod han bliver stående og ser, at "tingesterne" - fra ham - fjerner sig langsomt mod NNØ - og lige pludselig, mener han, farer de opad og bare forsvinder ud i det blå.

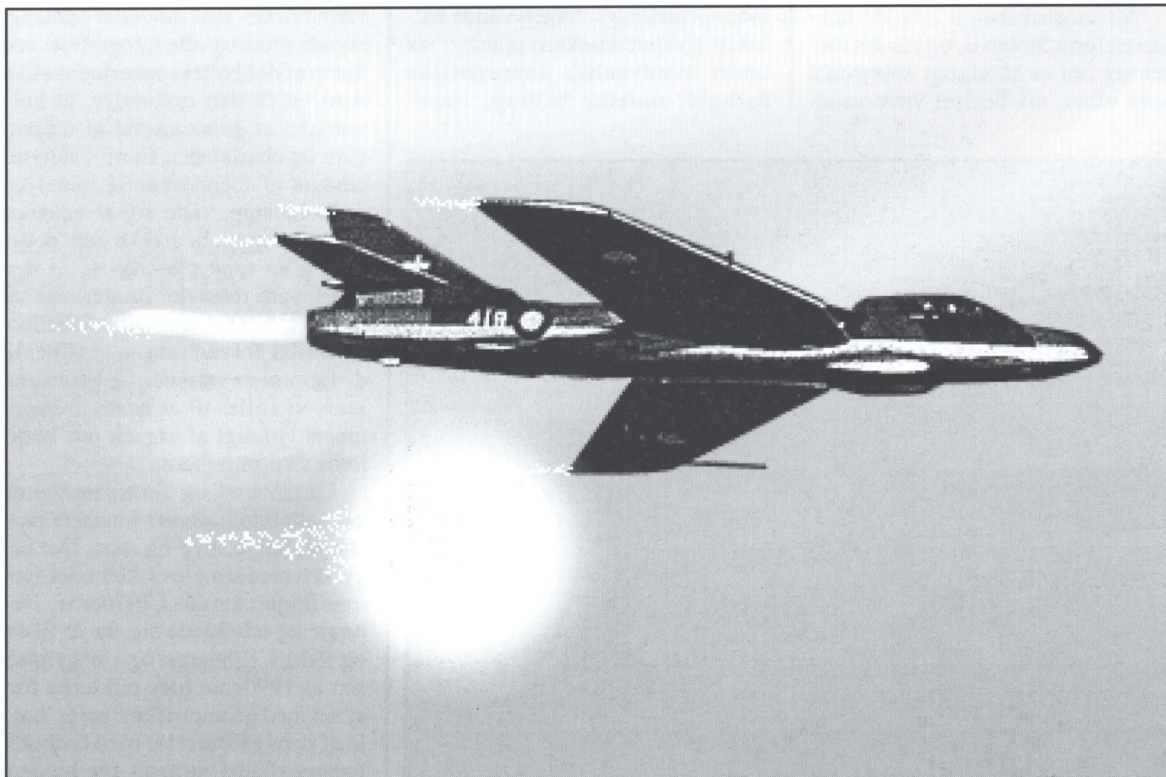
Mht. observationerne, hvis det da ellers var det samme, vi så, ja, så har vi jo en krydspejling (1.000 fod/300 meters højde).

Piloterne i de to Huntere har intet usædvanligt bemærket under deres anflyvning og landing.

Men kan observatøren, der står syd for baneenden, tilfældigvis i sin "sigtelinie" mod Hunterne, have fået øje på to andre fly, der, nord for os - også i stor højde, langsomt flyver mod NNØ?

I så fald har det været et ret utroligt sammentræf! Men på den anden side - det ville da heller ikke have været helt umuligt - vel?"

Dette er efter min mening en meget spændende beretning, især da vi her taler om observatører med stor erfaring med himmelfænomener, samt at der er to uafhængige observatører, der ser det samme og opfatter det på samme måde ('han tabte noget'). Beretningen slutter her, og det er næppe muligt at finde flere oplysninger i sagen. □

(Tegning: Henrik Klinge Pedersen)

Hvad har ufoer og korncirkler til fælles?

AF
CARL SAGAN

Da jeg for en del år siden gik i gymnasiet, var "flyvende tallerkener" et meget varmt emne. Aviserne var fyldt med historier om rumskibe fra fremmede planeter. For mig lød historierne meget troværdige. Mange mennesker så flyvende tallerkener: troværdige borgere, politibetjente, trafikpiloter og militærpersoner. Bortset fra nogle få fupnumre kunne jeg ikke finde noget, der talte imod de flyvende tallerkeners eksistens. Hvordan kunne så mange mennesker tage fejl?

Det skete også, at tallerkenerne blev set på radar, og de blev endda fotograferet. Man kunne se billeder af dem i aviser og kulørte ugeblade. Der var også rapporter om nedstyrede tallerkener og små fremmede lig, som blev opbevaret i flyvevåbenets frysere.

Tidligt i 1950'erne, da jeg studerede på universitetet, lærte jeg lidt om, hvordan videnskaben arbejder og om hemmeligheden bag dens store succes: de store krav, der stilles til beviserne; hvordan falske og løse ender har påvirket menneskets tænkning; hvordan den enkeltes forestilling kan påvirke forståelsen; og hvordan tro ofte får støtte fra det politiske, religiøse og akademiske system.

Alt videnskabeligt arbejde kræver en form for bevis, og når det drejer sig om et så vigtigt spørgsmål som ufoer, må beviset være vand-

tæt. Jo mere, vi ønsker, det skal være sandt, jo mere omhyggelig skal vi være i vores søgen efter bevis.

Intet vidne er godt nok. Mennesker tager alt for ofte fejl. Nogle mennesker laver "practical jokes". Andre mennesker skifter sandheden ud med penge, opmærksomhed eller berømmelse. Alt for mange mennesker misfortolker det, de ser. Det sker ofte, at mennesker ser ting, der slet ikke er der.

Alle ufo-observationerne er i bund og grund anekdoter uden håndgribelige beviser. Mange mennesker rapporterer ærligt, hvad de ser, men det, de ser, er ofte et naturligt, men for dem ukendt fænomen. Nogle ufo-observationer viser sig at være specielle fly; andre almindelige fly med specielle lys; højtflyvende balloner; lysende insekter; planeter set under usædvanlige atmosfæriske forhold; optiske bedrag; linse-

formede skyer; kuglelyn; bisole; meteorer, grønne lyskugler; jordiske satellitter, beskyttelsesskjold og løfteraketter som brænder op i atmosfæren.

Der er faktisk sendt så mange satellitter op, at der næsten hver dag brænder to eller tre op i atmosfæren. Det er muligt, at få af dem ligner små kometer, når de brænder op i de højere luftlag. Nogle af radar-rapporterne drejer sig om unormale udstrålingsforhold: radiobølger kan følge en krum bane under atmosfæriske temperatur-inversioner. Man kan opleve en visuel- og en radar-observation på samme tid, uden at der i virkeligheden er et fysisk objekt til stede.

Da mange ufofotos viser sig at være falske - små modeller ophængt i tynde snore og ofte fotograferet ved hjælp af dobbelteksponeringer - kan man let få den opfattelse, at hele området er gennemsyret af fupmagere og charlataner. Et ufo, som tusindvis af mennesker så under en fodboldkamp, viste sig at være en studentspøg. Et stykke pap, nogle lys og en tynd plastikpose af den slags, som renserier bruger, var sat sammen til en slags varmluftsballon.

Hvilke forventninger, vi stiller til de fremmede væsener, og hvor store krav, vi stiller til et bevis, fremgår meget tydeligt af sagaen om "cirklerne i kornmarkerne".

Landmænd og forbipasserende har set piktogrammer i marker med hvede, havre, byg og raps. Det begyndte med simple cirkler i det sydlige England midt i 1970'erne. Fænomenet udviklede sig fra år til år, og sidst i 1980'erne og i begyndelsen af 1990'erne blev cirklerne forsynet med geometriske figurer, nogle af dem på størrelse med fodboldbaner, afsat i stråene før høsten.

Seks korncirkler
i Cherhill Down,
Wiltshire, juni
1989.
(Foto: SUFOI
Picture Library)

Cirkler tangerede cirkler eller var forbundet med aksler og parallelle linjer, så de lignede insekter. Nogle af mønstrene viste en central cirkel omgivet af mindre anbragt symmetrisk. Konklusionen var, at de var lavet af en flyvende tallerken, som stod på fire ben.

Svindler? Umuligt, vil de fleste nok sige. Der var i hundredvis af dem, og de opstod ikke i løbet af et par timer i nattens mulm og mørke, i hvert ikke i et så stort antal. Der var ingen spor efter gerningsmændene, hverken til eller fra piktogrammerne. Og hvilket motiv kunne eventuelle gerningsmænd have?

Folk med videnskabelig erfaring undersøgte stederne, og skrev lange udredninger om fænomenet. Var figurerne opstået som følge af mærkelige hvirvelvinder kaldet "spaltede hvirvler", eller nogle endnu mærkeligere med navnet "ring-hvirvler"? Hvad med kuglelyen?

De meteorologiske og elektriske forklaringer blev mere og mere ud søgte, eftersom figurerne blev mere og mere komplekse. Ergo måtte det være ufoers værk, og de fremmede forsøgte at kommunikere med os ved hjælp af et geometrisk sprog. Eller måske var det djævelens værk.

New Age-turisterne kom i store bundter. Entusiaster udstyret med båndoptagere og infrarød-kameraer tog de lange nattevagter. Både trykte og elektroniske medier fra hele verden dækkede i stor stil fænomenet og offentliggjorde alt, hvad cirkelforskerne fortalte. Bøger om emnet blev solgt i et stort antal. Der blev dog ikke filmet så meget som én eneste tallerken, eller filmet hvordan de geometriske figurer opstod.

Ønskekviste beviste cirklernes ikke-jordiske oprindelse, og kontaktpersoner fik kontakt med de ikke-jordiske gerningsmænd. Der blev også registreret "orgon-energi" i cirklerne.

Der blev stillet spørgsmål i det britiske parlament. Den kongelige familie kontaktede Lord Solly Zuckerman, tidligere ledende forsker i Forsvarsministeriet. Der gik rygter om, at der var indblandet spøgelser, maltesiske tempelriddere eller andre hemmelige grupper, og at Forsvarsministeriet udlagde et slør over fænomenet. Nogle af cirklerne fik ry for at være skabt af militæret i et forsøg på at føre offentligheden bag lyset.

Sensationspressen oplevede gyldne tider. Daily Mirror hyrede en landmand og hans søn og fik dem til at lave fem cirkler i et forsøg på at få konkurrenten på markedet, Daily

Express, til at hoppe på limpinden. Det gik dog ikke.

Antallet af cirkelforeninger voksede. Konkurrerende grupper sendte hinanden dynger af falske oplysninger. Beskyldninger af værste slags føg mellem grupperne. Antallet af "cirkler" i kornmarker steg til over tusinde. Fænomenet spredte sig ud over kloden og dukkede op i USA, Canada, Bulgarien, Ungarn, Japan og Holland. Piktogrammerne, især de mere specielle, blev nu brugt som et bevis på besøg fra andre planeter. Der blev trukket paralleller til ansigtet på Mars.

En videnskabsmand i min omgangskreds skrev til mig, at der lå en raffineret matematik skjult i figurerne; de kunne kun være skabt af en overlegen intelligens. Det eneste, de fleste cirkelforskere var enige om, var, at de nyeste figurer var for komplekse og for godt udført til at være menneskeskabte, og svindlere kunne slet ikke lave dem. Det var åbenbart kun ikke-jordisk intelligens, der kunne lave dem.

I 1991 erklærede Doug Bower og Dave Chorley fra Southampton, at de havde lavet de omtalte figurer i 15 år. De fik ideen over et glas øl i den lokale pub, The Percy Hobbs. Bower og Chorley havde længe moret sig over ufor rapporter og mente, at det kunne være sjovt at snyde de naive ufologer. Først pressede de hveden ned med en metalstang, som Bower normalt brugte til at sikre bagdøren i sin forretning. Senere brugte de planker og tov. Deres første forsøg på at lave en cirkel i en kornmark tog kun nogle få minutter. Som tiden gik, udviklede Bower og Chorley sig både som forhærdede svindlere og som seriøse kunstnere. De udviklede og lavede gradvist mere og mere krævende figurer.

I begyndelsen lagde ingen mærke

til deres værk. Cirklerne fik i hvert fald ingen omtale i mediernes. Deres form for kunst blev fuldstændig overset af ufologerne. Bower og Chorley var lige ved at opgive cirklerne og forsøge sig med noget andet og mere krævende, da cirklerne pludselig slog an.

Bower og Chorley glædede sig, især da videnskabsmænd og andre erklærede, at deres værk måtte være skabt af en overlegen intelligens.

De planlagde flere natlige udflugter. Nogle gange fulgte de slavisk de tegninger, som de havde lavet hjemme. Da en lokal meteorolog sagde, at det var en slags hvirvelvind, der havde forårsaget alle de cirkler, hvor kornet var trykket ned i retning med uret, forvirrede de ham ved at lave en ny figur, hvor kornet var presset ned i retning mod uret.

Snart efter dukkede andre cirkler op i det sydlige England og andre steder. Bower og Chorley lavede nu et letforståeligt budskab i hveden: "Vi er ikke alene". Mange tolkede budskabet og mente, at det stammede fra ikke-jordiske, selv om der så skulle have stået "I er ikke alene". Doug og Dave signerede deres værker med to D'er, hvilket blot blev taget for et mystisk budskab fra de fremmede.

Bowers natlige udflugter gjorde hans kone, Ilene, mistænksom og måske lettere jaloux. Hun vidste jo ikke, hvad han lavede. Ilene fik dog allernådigst lov til at ledsage Dave og Doug en nat, mens de udførte deres enestående håndværk. Hun blev nu overbevist om, at han ikke besøgte en anden kvinde på sine natlige udflugter.

Til sidst blev Bower og Chorley trætte af spøgen. De er begge i 60-erne, og selv om de er i god fysisk form, er de lidt for gamle til disse natlige kommandoaktioner. De må vel også være blevet noget irriterede

Doug Bower og Dave Chorley viser her nogle af de redskaber, hvormed de har skabt røre i engelske kornmarker og drevet gæk med tusindvis af troende, der kunne se himmelske budskaber i deres ikke-jordiske mønstre. (Foto: Fortean Times/SUFOI Picture Library)

(Tegning: Hunt Emerson/
Fortean Times)

over den berømmelse og opmærksomhed, deres kunstværker fik fra de mennesker, som fotograferede dem og erklærede, at de var fremmedes værk. De blev bange for, at hvis de holdt mund for længe, ville ingen tro på dem, når de tilstod.

Så de blev enige om at tilstå. Bower og Chorley viste journalister fra aviser og tv, hvordan de lavede de forskellige mønstre. Efter en sådan tilståelse, vil man nok mene, at det i lang tid fremover vil være umuligt at lave et lignende svindelnummer. Men medierne kan aldrig få nok og har derfor opmærksomheden henledt på overraskende hændelser.

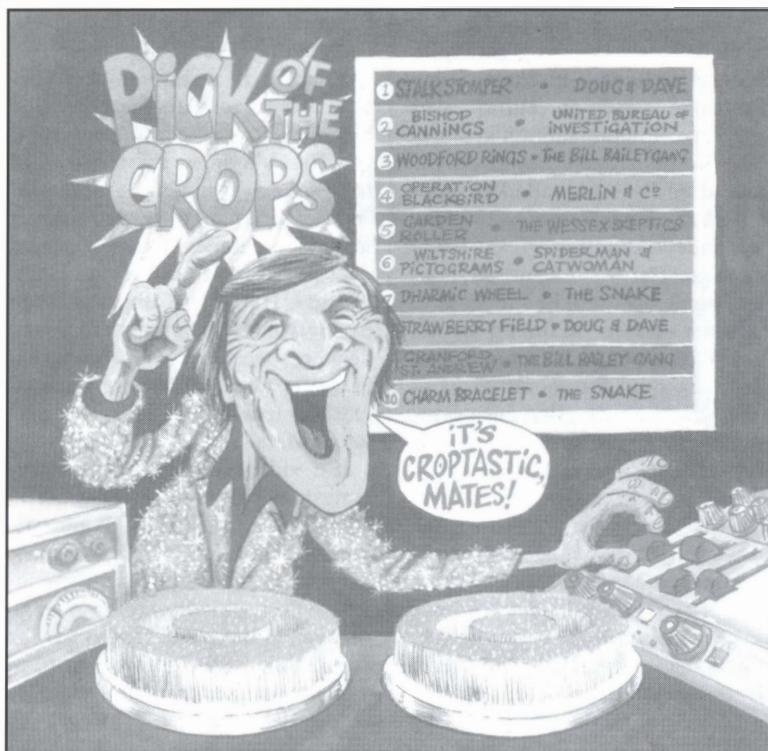
Cirkelforskere fik dem dog til at gå forsigtigt til værks, for når alt kommer til alt, havde de fleste vel stor glæde ved at se de forunderlige billeder.

Siden har andre cirkelmagere holdt fænomenet i live. Som det altid går, har tilståelsen af et fupnummer overskygget grunden til, at det oprindeligt dukkede op. Mange har hørt om piktogrammerne i kornmarkerne og deres formodede forbindelse til ufoer, men de kender intet til Bower og Chorley, og hvorfor de egentlig startede det hele.

Journalisten Jim Schnable har i bogen "Round in Circles", Prometheus Books 1994, skrevet om fænomenet (bogen er anmeldt i UFO-Nyt 2/94). Schnable giver en førstehåndsberetning om hele sagen. Han slog sig ret tidligt sammen med cirkelforskerne og lavede senere selv nogle få, gode piktogrammer. Han foretrak en havetromle frem for en planke. Han fandt også ud af, at det ikke gik at trampe kornet ned med fødderne. Schnables bog fik dog kun ringe opmærksomhed, selv om en anmelder kaldte den for "den sjoveste bog jeg har læst i årevis". Fremmede væsener sælger - fupmagere er kedelige og tegn på dårlig smag.

Der er ingen regler for skepsis, alligevel gør de fleste, der køber en brugt bil, brug af visse teknikker. Baggrunden for en sund skepsis er, at alle kender de grundlæggende teknikker, der gør det muligt at sortere fup fra fakta. Inden for videnskaben bruger vi den samme form for skepsis, som vi bruger, når vi køber en brugt bil eller bedømmer kvaliteten på hovedpinepiller og øl ud fra de reklamer, vi ser i tv og biografen.

Det er dog de færreste almindelige mennesker, der besidder en sund og veludviklet form for skepsis. Den slags lærer man ikke i folkeskolen og dårligt på de videregående uddannelser. Det lærer man kun af egen

og ofte bitter erfaring, da man tit er nødt til at foretage nogle nødvendige valg i hverdagen. Politiske, økonomiske og religiøse reklamer, både New Age og de gamle, appellerer til os hver dag. De, som har noget at sælge, de, som gerne vil påvirke vores mening, og de, som sidder på magten, har et formål med at undertrykke vores sunde skepsis. □

Kilde:

Parade Magazine (The Baltimore Sun), søndag den 3. december 1995. Artiklen er baseret på Carl Sagans bog "The Demon-Haunted World: Science as a Candle in the Dark", Random House.

Oversættelse:

Flemming O. Rasmussen

UFO-PLAKAT

SUFOI har allerede fundet to sponsorer til et projekt, hvor vi udgiver en spændende ufo-plakat i et stort oplag. Men vi søger stadig både firmaer og privatpersoner, som vil hjælpe os med dette projekt gennem sponsorering:

- Hovedsponsor: Max. 2 firmaer/personer á kr. 1.500. Logo/navn på plakat, 1/1 sides fri annonce i UFO-Nyt, 10 stk. gratis plakater mv.
- Støttesponsor: Max. 3 firmaer/personer á kr. 400. Enten 1/4 sides fri annonce i UFO-Nyt eller frit abonnement på SUFOI Nyhedsbrev i 1 1/2 år samt 5 stk. gratis plakater.

Nærmere oplysninger ved henvendelse til: Per Andersen, Klingseyvej 28, 2720 Vanløse. Tlf. 38 71 96 64.

Læserbreve til SUFOI

Vi modtager meget gerne læserbreve med spørgsmål, synspunkter og kommentarer til UFO-Nyt's artikler. Læserbreve bedes sendt til: SUFOI, Postboks 6, 2820 Gentofte. Vi forbeholder os ret til at forkorte indlæg og kun offentliggøre breve, som vi skønner har almen interesse for bladets læsere. /red.

Lys over Bermuda-trekanten

En af UFO-Nyt's læsere har sendt os følgende beretning om en hændelse i Bermuda-trekanten:

"Jeg har sejlet i en del år, og jeg var i sommeren 1985 mønstret som maskinchef på M.S. "Otto Danielson". Vi var sejlet fra Houston sidst i juni 1985 på vej til Gibraltar og Ras Shukheir i Ægypten med boremateriel mm. Vi befandt os den 5. juli i den såkaldte "Bermuda-trekant".

Om aftenen ved 21-tiden gik jeg en tur ud på agterdækket for at få noget frisk luft. Vejret var fint, letskyet og en 26-27 graders C og selvfølgelig mørkt, men månen skulle være på vej op.

Pludselig sås et lysskær i vestlig retning, og dette steg først langsomt og så hurtigere og hurtigere på himlen i retning mod øst. Forbavset og nok lidt mærkelig til mode styrtede jeg op på broen for at fortælle om, hvad der skete; det var nu ikke nødvendigt, for der var allerede stor aktivitet med at finde kikkerter osv. frem for at betragte lysskæret.

I mellemtiden fortsatte lysskæret med at stige. Et svagt lyshav bredte sig over himlen, hvor det havde passeret, og holdt sig en rum tid, efter at lysskæret havde passeret. Af og til kom der en slags udladninger fra

lysskæret (jeg mener at have iagttaget 4-5 stykker, mens andre mente 2-3 udladninger). Lysskæret forsvandt efter 2-3 (?) minutter lodret over vore hoveder.

Og så begyndte diskussionen. Hvad var dog dette? Vi fandt ikke og fik aldrig nogen entydig forklaring på observationen, men blev mere eller mindre enige om, at det nok drejede sig om en opsendelse af en satellit fra Cape Canaveral, da afstanden dertil var ca. 750 mil (ingen pejling). Vores gissede position var kl. 21.00 LT (0100 GMT), 30 grader 13 minutter nord og 66 grader 55 minutter vest.

*Med venlig hilsen
TJ"*

Var det en raket?

Hele observationen leder først og fremmest tanken hen på opsendelsen af en raket. Denne mulighed har SUFOI derfor undersøgt. Det viser sig, at der faktisk var en raketsopsendelse omkring det pågældende tidspunkt. Den 2. juli opsendte den europæiske rumfartsorganisation satellitten Giotto til udforskning af kometen Halley. Den blev opsendt fra Fransk Guyana, men da datoen ikke passer, kan den umuligt være årsagen til observationen.

Et tjek med opsendelserne fra

Cape Canaveral i Florida, USA, viser, at der ingen opsendelser var fra denne base den 5. juli, så også denne mulighed må udelukkes. Observatørens gæt på en opsendelse herfra holder med andre ord ikke stik.

Observationen minder meget om en hændelse, der den 5. marts 1979 fandt sted ved Tenerife. Også her så mange vidner et lys stige op af havet og brede sig i et stort lysskær på himlen (se billede). At dømme efter de mange beretninger, der fremkom på den tid, var der tale om et fantastisk og helt usædvanligt syn.

Hændelsen ved Tenerife blev aldrig opklaret fuldstændigt, men antagelsen er, at der var tale om opsendelse af en raket eller missil fra en ubåd. Denne type opsendelser kendes fra andre tilfælde og kan ses på lang afstand. Der er eksempler fra USA, hvor en opsendelse i Californien på vestkysten er blevet iagttaget i Kansas City - midt i USA!

De situationer, hvor lyset blusser op, kan forklares som antændelsen af et nyt trin i raketten/missilet. Også dette kendes fra andre observationer.

Indtil videre må vi derfor antage, at ovennævnte observation fra Bermuda-trekanten gælder opsendelse af en raket eller et missil fra en ubåd, men noget bevis herfor har vi endnu ikke.

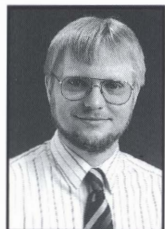
Per Andersen

*Lysfænomenet på Tenerife den 5. marts 1979 var et helt usædvanligt syn, som de mange turister på ferieøen sent vil glemme. Der blev taget mange billeder af fænomenet. På dette billede ses, at det kraftige lys reflekteres i havet.
(Foto: Antonio González Llopis/ SUFOI Picture Library)*

Det er i Brasilien, det sker

AF PER
ANDERSEN

I sidste nummer af UFO-Nyt kunne vi kort berette om en påstået ufo-landing i Brasilien. Rygterne fortsætter med at svirre. Denne gang siges det, at det brasilianske militær har fanget to rummænd.

Angiveligt skulle ufonauterne have befundet sig lidt uden for byen Varginha i staten Minas Gerais i det centrale Brasilien, da militæret den 20. januar i år blev tilkaldt til den noget usædvanlige sag.

Om eftermiddagen var tre piger, Liliane, Valquiria og Katia, på vej hjem fra deres arbejde, da de krydsede et tomt område. Deres opmærksomhed blev rettet mod et lille væsen, der kun var få meter væk. Væsenet knælede, og det så ud til at være såret. Der blev ikke observeret noget ufo i nærheden. Pigerne så kun på væsenet i få minutter og løb så skrækslagne væk.

Pigerne beskrev væsenet som mørkebrunt og omkring en meter højt. Det havde intethår, men et stort hoved med to store røde øjne, en lille mund og en lille nakke. De forklarede også, at det havde tre udvækster som horn på hovedet. Pigerne mor tog selv ud til stedet og opdagede en mærkelig lugt.

Militæret bekræfter

Da brasilianske ufo-forskere tog fat på sagen, viste det sig, at flere vidner havde set det mærkelige væsen det samme sted. Noget tydede også på, at der havde været observationer af andre væsener andre steder på det samme tidspunkt.

Forskerne forsøgte at få oplysning

ger ud af militæret, og til sidst fandt man en sergent, der anonymt ville tale om sagen. Han forklarede, at brandvæsenet den 20. januar 1996 kl. 9 var blevet alarmeret og bedt om at fange et underligt dyr i området. Da fire brandmænd ankom, måtte de konstatere, at der ikke var tale om noget dyr. De alarmerede derefter militæret.

En militær lastbil blev sendt til stedet fra en nærliggende base, og væsenet blev fanget med et net som et vildt dyr. Derefter blev det anbragt i en kasse på ladet af lastbilen og kørt til basen. De involverede personer blev bedt om ikke at snakke om sagen. Det var en "hemmelig mission", fik de forklaret.

Flere militærpersoner ville fortælle om sagen, når blot de alle måtte forblive anonyme. De kunne berette, at der også havde været et andet væsen, der ligeledes var blevet indfanget af militæret og brandvæsenet. Dette væsen nummer to var imidlertid først blevet bragt til et hospital og undersøgt i et par timer. Personalet her var også blevet pålagt tavshedspligt, men de ville alligevel bekræfte nogle få af detaljerne.

Obduktion

Nu blev væsen nummer to ført fra hospitalet til et andet, specielt hospital, hvor det var anbragt i to dage.

Her døde det, og militæret transportererede liget til en militærbase. Det skete med tre lastbiler, hvor væsenet naturligvis kun var på den ene, men ingen vidste på hvilken - åbentbart en sikkerhedsforanstaltning.

De fremmede væsener skulle angiveligt være blevet obduceret af dr. Badan Palhares, der har skrevet sig ind i historien som den læge, der obducerede nazisten Mengele for ti år siden. Han benægter imidlertid selv at være involveret i sagen.

Der har allerede været stor medie-bevågenhed om sagen, ikke alene i Brasilien. De brasilianske ufo-forskere hævder, at de er i besiddelse af alle detaljer, og at disse snart vil blive offentliggjort i tidsskriftet "UFO Magazine". Indtil da må SUFOI og andre ufo-interesserede holde vejret og håbe, at de brasilianske ufo-forskere ved, hvad de gør - selv om det ikke altid har været tilfældet ved tidligere tilfælde.

Når SUFOI hører nærmere om denne sag, vil vi straks bringe nyhederne her i UFO-Nyt. □

Kilde:

Pressemeddelelse fra Brazilian Center for Flying Saucer Research, 28. maj 1996

UFO-materialer til salg

En del ældre ufo-materialer sælges privat. Det er blandt andet gamle hefter fra danske ufo-grupper, gamle UFO-Nyt og ældre bøger på dansk, engelsk, tysk og andre sprog. Kontakt Carsten Jessen, Box 106, 6600 Vejen, tlf. 75 36 26 44 for nærmere oplysninger.

Gratis hefte!

SUFOI har netop udgivet heftet "Velkommen til Skandinavisk UFO Information". Det giver på 40 sider alle de praktiske oplysninger, som vore læsere har brug for: Hvem man kan henvende sig til i SUFOI, mini-guide til identificering af fænomener, svar på typiske spørgsmål, SUFOI's mange tilbud til medlemmerne, omfattende litteraturliste og meget mere.

Heftet bliver sendt til nye læsere af UFO-Nyt, men vi vil også gerne tilbyde vores eksisterende læserskare samme mulighed. Du kan derfor rekvirere heftet "Velkommen" ved at sende kr. 20 i frimærker til: SUFOI's Ekspedition, Jan Hansen, Posekærvej 42, 6200 Åbenrå

Flyv med til Saturn

Det er de færreste af os beskåret at komme en tur ud at flyve i verdensrummet. Der er stadig kun et beskedent antal af planetens beboere, der har været en tur i rummet, siden russeren Yuri Gagarin som den første var i kredsløb om Jorden i april 1961. Vi kan desværre ikke love dig en rumtur - men næsten.

Skriv dit navn eller autograf på et postkort og send det til Jet Propulsion Laboratory (JPL) i USA. Så vil en kopi af din hilsen blive sendt med Cassini-rumsonden til Saturn i 1997. Cassini-rumsonden er planlagt opsendt på et tidspunkt mellem 6. oktober og 4. november 1997. Det er en af de største rumsonder, der nogen sinde er sendt af sted. Den skal derfor passere både Venus (to gange), Jorden og Jupiter for med "slyng-effekten" at få ekstra fart på, så den forhåbentlig kan nå til planeten Saturn omkring den 1. juli 2004.

I omløb om Saturn vil rumsonden frigøre ESA's (Den europæiske Rumorganisation) rumkapsel Huygens i Saturn-månen Titans atmosfære. Forhåbentlig formår denne rumkapsel at sende os svar på en mængde spørgsmål om Titans spændende atmosfære, der er rig på samme type organiske molekyler, som på Jorden har været med til at forme livets byggesten.

Titan er for kold til den form for liv, hvis udvikling vi kender til, men vi mangler stadig mange oplysninger om temperaturer, trykforhold og sammensætningen af Titans atmosfære.

Også undersøgelser af Saturns andre måner som fx Phoebe, Japetus, Rhea, Dione, Tethys, Enceladus og Mimas vil være blandt rumsonden Huygens primære opgaver, ligesom den også vil passere flere af de mindre måner.

Huygens-rumkapslen er opkaldt efter den hollandske astronom Christiaan Huygens (1629-1695), der opdagede, at Saturns noget ejendommelige udseende i virkeligheden skyldes en ring om planeten. Han opdagede også Titan, der er Saturns største måne.

Cassini-rumsonden har navn efter den franske astronom Giovanni Domenico Cassini (1625-1712), der dels opdagede månen Japetus, og at Saturns ring var et system af ringe.

Forskerne regner med, at Cassini-rumsonden vil være i kredsløb om planeten Saturn med dens fantastiske ringsystem og måner i omkring fire år. Her fra Jorden kan man så gå og "kigge efter sin hilsen i rummet", indtil den ad åre vil gå til grunde sammen med resten af rumsonden.

Rent praktisk sker der det, at medlemmer af den amerikanske organisation The Planetary Society, sorterer og elektronisk indscanner de

modtagne postkorthilsner. Alle navne overføres til en CD-ROM, der placeres om bord i Cassini-rumsonden inden opsendelsen i efteråret 1997.

Din hilsen vil komme med, hvis den er modtaget inden 1. januar 1997, eller indtil den planlagte CD-ROM er fyldt op. Men der er plads til flere hundrede tusinde navne.

Sådan gør du

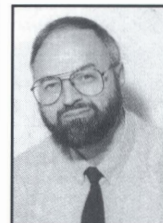
Skriv dit navn eller underskrift med sort - eller mørk - skrift på et almindeligt postkort (på den blanke del af kortet, hvor du plejer at skrive din sommerferie-hilsen!)

Kortet skal frankeres med 5,25 kr. og mærkes Prioritaire. Du kan jo også lade hele familien - eller venner og bekendte - skrive på samme postkort.

Postkortet sendes til:

Cassini Program
Jet Propulsion Laboratory (JPL)
4800 Oak Grove Drive
Pasadena, CA 91109-8099
USA

AF OLE
HENNINGSEN

Saturn set fra månen Japetus. (Tegning: fra Helle og Henrik Stub: På opdagelse i solsystemet, Gyldendal 1988)

Skudt forbi - igen!

AF OLE
HENNINGSEN

Den 14. maj i år slog astronomer igen alarm. Atter havde man fundet en hidtil ukendt asteroide med kurs mod Jorden. Opdagelsen blev gjort af astronomen T. Spahr ved Arizona Universitetet og blev omtalt i de danske medier.

Som de fleste gange før i nyere tid passerede asteroiden heldigvis forbi Jorden. Denne gang i en afstand af ca. 450.000 km dvs. lidt længere borte end Månen.

Der var ifølge den danske astronom Richard M. West (informati- onschef for Det europæiske Syd- observatorium, ESO) tale om en 100 meter lang uregelmæssig klippeblok med en vægt på måske en mio. ton. Hvis den var kommet fire timer tidligere i sin bane mod Jorden, ville den sandsynligvis være slået ned i Stillehavet.

Ekspllosionen ved nedslaget ville ikke have udsløst livet på Jorden, men dog have forårsaget svære lokale ødelæggel- ser. Et sådan nedslag kunne også forårsage vejr- forandringer på grund af den enorme mængde af støv- og sodpartikler samt vanddamp, der ville blive kastet op i Jordens atmos- fære.

Ifølge oplysningerne i dagspressen vil asteroi- den, der fik navnet 1996JA1, efter astrono- mernes første beregninger passere Jordens bane om Solen igen om fire år.

Med fremkomsten af nye tekniske muligheder og igangsatte undersø- gelsesprojekter er der gen- nem de seneste år opdaget mange småplaneter med baner, der kommer betænkelig tæt på Jordens. Dette har også ved flere lejligheder skabt røre i visse medier, som naturligvis øjner en god historie.

Men med til fakta hører også, at der ikke er flere forskere ansat ved sådanne overvågningsprojekter, end der er ansatte i en gennemsnitlig Burger King eller McDonalds. Så før

du næste gang beder om en burger, så prøv at tælle de ansatte. Som planetforskeren David Morrison ud- trykker det, så er der sikkert flere ansatte bag skranken, end der er ob- servatører, der kigger efter, hvad der evt. kunne ramle ind i Jorden.

Det kan i sig selv være en skræm- mende tanke, men der er naturligvis

Hvis Jorden rammes af en asteroide af passende størrelse, kan det have katastrofale konsekvenser. I værste fald betyder det civilisationens ud- slettelse.

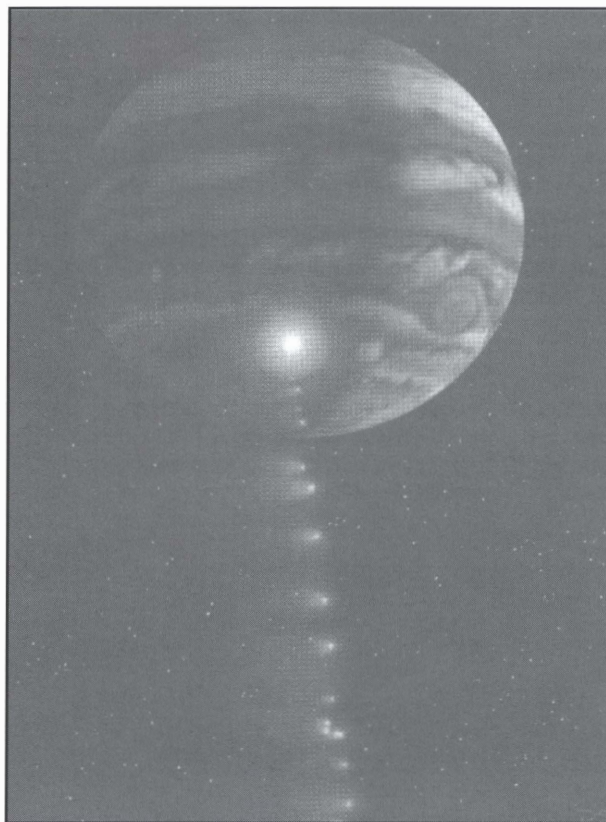
I historisk tid kan man henvise til den kæmpe eksplosion, der fandt sted tidligt om morgenen den 30. juni 1908 i Sibirien. Eksplosionen

var ifølge nogle for- skere muligvis forår- saget af et mindre kometnedslag, og rase- rede et skov- og sump- område på størrelse med Fyn. Heldigvis var der tale om et ret øde område, så det fik ikke så katastrofale konsekvenser i form af tab af menneskeliv.

Diskussionen om mulige fuldræffere i et større antal end hid- til antaget blussede naturligvis op i køl- vandet på det meget omtalte nedslag af Shoemaker-Levy ko- meten på Jupiter i 1994. Kan det ske på Jupiter for øjnene af os alle, er det måske alligevel ikke så sjæl- den en begivenhed, og så kan det også ske her, lyder det fra visse forskere.

Dinosaurerne ud- døde for 65 mio. år si- den - formentlig i for- bindelse med nedslag

af en stor asteroide. De havde ikke mulighed for at gøre noget, men det har vi måske. Så af hensyn til men- neskehedens overlevelse var over- vågningsprojekterne for "vildfarne asteroider" måske et fornuftigt sted at afsætte lidt flere ressourcer end til produktionen af din næste burger.

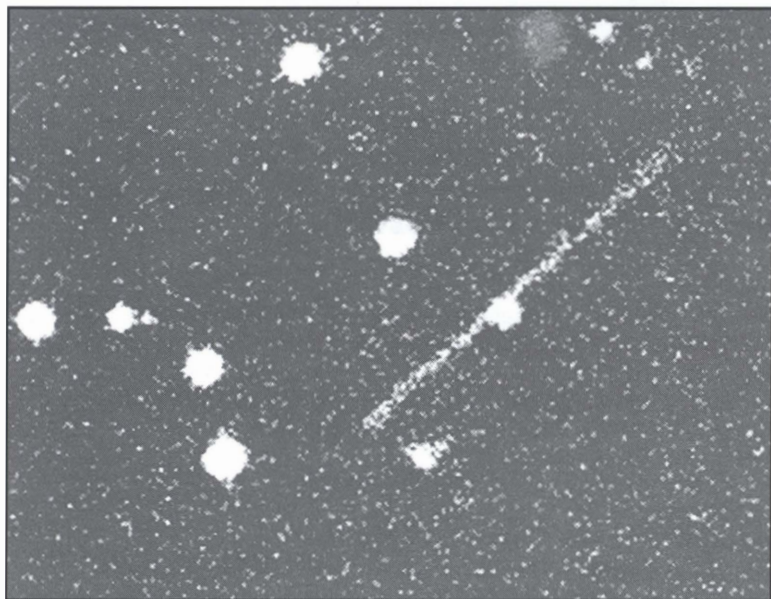

en grund til, at der ikke sættes flere ressourcer ind på denne forsknings- og overvågningsfront: Risikoen for, at en asteroide ramler ind i Jorden er særdeles forsvindende, som re- daktøren af det amerikanske tids- skrift "Astronomy", Robert Burn- ham, udtrykker det i juni-udgaven.

Han tilføjer, at det dog stadig er en risiko, som ikke bør ignoreres.

*Jupiter bombarderes af kometrester fra Shoemaker-Levy 9.
(Tegning: Aktuel Astronomi)*

Tættest på Jorden

Dette CCD-foto optaget på Kitt Peak observatoriet i USA viser asteroiden 1994XM1 som en hvid streg på baggrund af stjernerne. Billedet er taget af James Scotti med observatoriets 18 tommer Spacewatch teleskop kl. 12.07 a.m. EST den 9. december 1994. Asteroiden blev fundet kun to timer tidligere af Arizona Universitetets rumovervågningsprogram for asteroider.

Den omkring 13 meter store asteroide var, da optagelsen fandt sted, ca. 530.000 km borte. 12 timer senere var den tættest på, og passerede Jorden i en afstand af ca. 100.000 km - altså kun en fjerdedel af afstanden til Månen.

Asteroiden 1994XM1 slog dermed rekorden, som ellers tilhørte asteroiden 1994ES1, der i marts 1994 passerede Jorden i en afstand af mindre end 155.000 km.

Guldmedalje til planetarieleder

I februar fik Bjørn Franck Jørgensen tildelt Tycho Brahe Medaljen af Bodil Pedersen Fonden. Bjørn Franck Jørgensen har været med fra starten af Tycho Brahe Planetarium og har nu i en årrække været den daglige leder af planetariet.

Bodil Pedersen Fonden stod i sin tid bag realiseringen af Tycho Brahe Planetarium og uddeler hvert år sin store guldmedalje.

Bjørn Franck Jørgensen blev hædret med medaljen som påskønnelse af hans mangeårige arbejde for at formidle kendskabet til det naturvidenskabelige verdensbillede og i særdeleshed astronomi. En arbejde, som han specielt har mulighed for at realisere i sin egenskab af direktør for Tycho Brahe Planetarium.

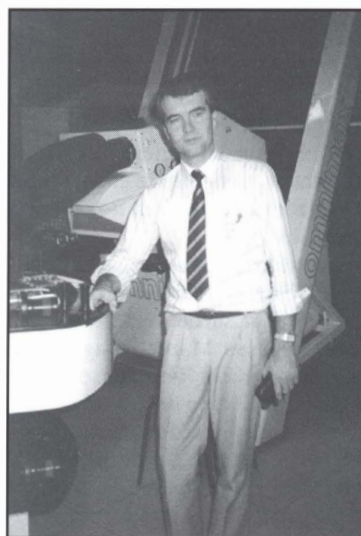
Planetariet har da også specielt i de senere år markeret sig særdeles stærkt i mediebilledet i forbindelse med større astronomiske begivenheder, senest i forbindelse med kome-

ten Hyakutake, der blev det store "himmel-hit" her i foråret.

Hvis man surfer på Internettet og har blot en minimal interesse for astronomi, må man ikke snyde sig selv for Tycho Brahe Planetariums hjemmeside på adressen: <http://www.astro.ku.dk/tycho.html>

Ud over de obligatoriske oplysninger om program, priser, mv., kan man hoppe videre til fx aktuelle nyheder, hvor man finder en velskrevet tekst og de nyeste billeder om udvalgte emner. Endelig findes et informationsmateriale til skoler, ligesom man henviser til kontaktpersoner og adresser til amatørastroномiske foreninger i Danmark.

Et af de meget spændende punkter er de astronomiske links, hvorfra man kan surfe videre ud i verdensrummet - eller i hvert fald til andre planetarier og observatorier eller spændende astronomiske eller rumfartsrelaterede hjemmesider ver-

den over. Herfra kan man selv hente interessante nyheder eller detaljer. □

Ole Henningsen

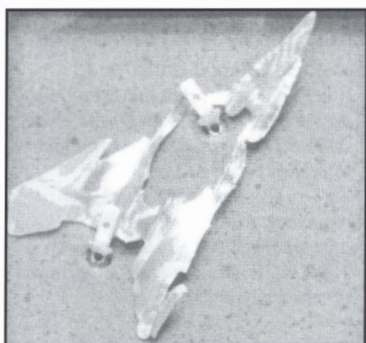
Direktør Bjørn Franck Jørgensen foran Omnimax-filmprojektoren i planetariets teknikrum. (Foto: Ole Henningsen)

Metal fra Roswell endelig fundet?

AF PER
ANDERSEN

Søndag den 26. marts 1996 kan blive en helt afgørende dato i den fortsatte debat om den kontroversielle hændelse ved Roswell i 1947. Hidtil er der ikke fundet noget af det "mystiske" materiale. Men på ovennævnte dato blev et stykke metal indleveret til ufo-museet i Roswell.

Dette metalstykke er afleveret til ufo-museet i Roswell af en anonym militærperson. Er det en stump af et nedstyrtet rumskib, eller stammer det fra en Mogul-ballon?
(Foto: Mike Petit/Roswell Daily Record)

Desværre kendes finderens identitet ikke, idet han ønsker at være anonym, men ifølge Max Littell fra museet var det en militærperson, der i 1947 var stationeret på Roswell-basen og som var med til at bjærge materialet.

Ved første øjekast ser materialet ud til at være en lille metalskulptur. Det har farvede pletter, der ikke er rustpletter, men snarere noget i selve overfladen. Der er også nogle linier i metallet.

Man har sendt et foto af materialet til Jesse Marcel Jr., som i en alder af 12 år så det materiale, som faderen Jesse Marcel bragte med hjem fra marken. Hans dom over ligheden kendes dog endnu ikke.

Til gengæld ved man, hvad materialet er lavet af. Det er blevet analyseret af New Mexico Institute of Mining and Technology, og hovedbestanddelen er sølv og kobber. Desuden findes rester af aluminium, natrium, kisel, jern, krom og klor - men om dette stammer fra snavs på overfladen eller fra selve materialet vides ikke.

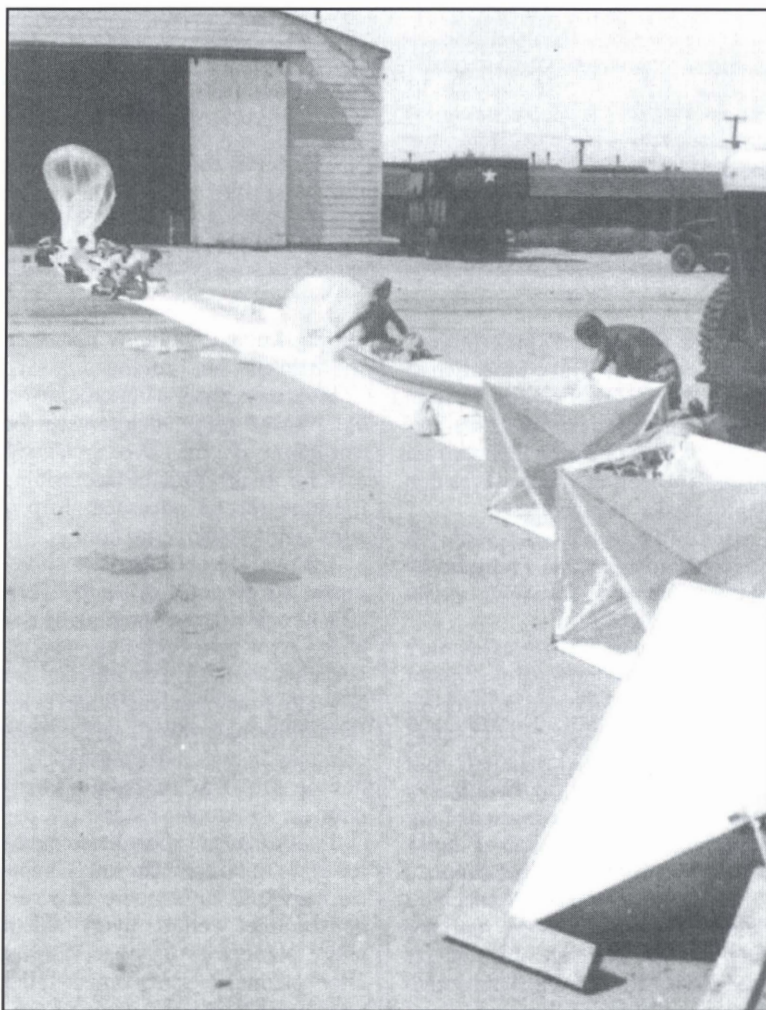
Under alle omstændigheder er der tale om helt jordiske stoffer, konkluderer Chris McKee, der har stået for undersøgelsen. Han udtaler også, at materialet ser ud til at være et brudstykke fra et større stykke, der er eksploderet.

Tilfældigvis har Chris McKee selv været involveret i de hemmelige Mogul-forsøg med balloner. Det var netop en af Mogul-ballonerne med instrumenter, som ifølge flyve-

våbenet var årsagen til det materiale, som Mac Brazel og andre fandt i marken i 1947. McKee kan ikke udelukke, at det indleverede metalstykke kan være et stykke fra et Mogul-instrument - men helt sikker er han ikke. □

Kilder:

UFO-Aktuelt, nr. 2, 1996
Roswell Daily Record, 4-5. april 1996

*En Mogul-ballon
klargøres før
opsendelsen den
22. juli 1948.
(Foto: SUFOI
Picture Library)*

En naturlig forklaring

Sigurd Andersson har boet ved siden af Emåen i Högsby i Småland i Sverige siden 1973, men i de mange år har han aldrig før set et så ejendommeligt is-fænomen som i den forgangne vinter.

Midt i åen i den ellers frosne overflade kunne Sigurd Andersson se en stor, helt rund isflage snurre rundt i isen. Vort søsterblad i Sverige, "UFO-Aktuellt", bragte i nr. 1/1996 et farvefoto af fænomenet, der virkelig ser mærkeligt ud.

Til UFO-Aktuellt fortalte Sigurd Andersson, at der netop på det sted, hvor isflagen snurrede rundt, var et dybt hul på syv meter i åløbet. Han berettede endvidere, at isflagen allerede i november begyndte at tage form og siden var vokset.

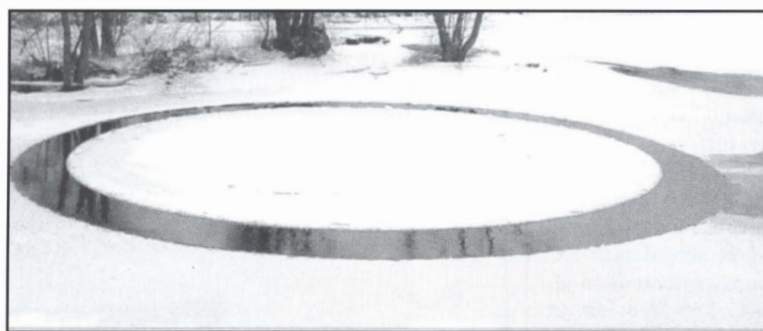
Der er i årenes løb fundet andre af den slags snurrende isflager i vandløb i den snedækkede del af verden. I Sverige vakte en 50 meter stor snurrende isflage i Piteelven i 1987 en del opsigt i medierne.

De runde isflager har et helt usædvanligt udseende, og de opstår i strømmende vand i forbindelse med strømhvirvler eller småfald. Istumper samler sig i hvirvlerne og fryser langsomt sammen. Efterhånden kommer der mere og mere materiale til den til stadighed drejende ismasse i vandløbet. Bevægelsen giver både selve isflagen og det åbne vand, den drejer i, næsten perfekte runde former - og altså det særdeles ejendommelige udseende, der dog ikke skyldes "oppe fra kommende påvirkninger", men har en ganske naturlig forklaring.

Jeg er aldrig selv stødt på sådanne fænomener under vore hjemlige såkaldte isvintre. I dette forår, nærmere betegnet efter den kortvarige snestorm på Bornholm i april måned, stødt min kone og jeg dog dagen efter på et noget specielt syn.

Under en vandring ved Hammerknuden på Bornholms nordspids havde vi fra et højtliggende klippeplateau udsigt ned over Opalsøen, der ligger midt mellem Hammer Havn og Hammer Fyr. Opalsøen er opstået i bunden af det store granitstenbrud, der standsede produktionen i 1970.

Tre fjerdedele af søens overflade

Svenske "UFO-Aktuellt" bragte et foto af en snurrende isflage i Emåen i Småland. (Foto: Janne Pettersson, Kalmar Läns Tidning)

var dækket af is med adskillige mindre stjerneformede huller i. Uden om nogle af disse huller kunne man se nærmest koncentriske - isfri - ringe i den store isflage.

Vi havde ikke kameraet med på den i øvrigt dejlige vandretur i det uvejsomme snelandskab. Der blev derfor taget en stribe billeder, da vi senere i bil kørte hen til Opalsøen. Men disse fotos er taget ret nær vandoverfladen, da ingen af os på dette tidspunkt orkede at gå den

lange vej tilbage og bestige højderne endnu en gang. Beklager, kære læser.

Flot, spændende og usædvanligt så det ud fra toppen af klipperne, men på fotoet kan man måske alligevel danne sig et indtryk af, hvordan det usædvanlige syn tog sig ud. Hvordan det dannes, har jeg ingen ide om, men måske kan en af læserne hjælpe? □

Forrest midt i billedet fra Opalsøen på Bornholm ses et af de stjerneformede huller i isen med koncentriske ringe uden om. (Foto: Ole Henningsen)

AF OLE
HENNINGSEN

Kort fortalt

Ufo under optankning?

Først på året lancerede det engelske blad "Encounters" under store overskrifter et foto at et mystisk trekantet fartøj, der var under optankning i fri luft.

Historien var, at David Morris den 27. september 1995 var ude for at fotografere solnedgangen i Cornwall. Pludselig hørte han en høj lyd og så et amerikansk KC 135 Strato Tanker fly eskorteret af to jager. Fastgjort til KC 135 flyet var et uidentificeret fartøj, som det engelske luftvåben nægtede ethvert kendskab til. Man ville kun sige, at det i hvert fald ikke var et Stealth fly.

Det satte fantasien i gang. Var det et hemmeligt amerikansk fly, eller var det et rumskib fra det ydre rum, som militæret havde fået fat i? Svaret viste sig at være meget jordnært!

Bladet "Encounters" gik til den engelske avis Daily Mail i håbet om at sælge billedet og tjene nogle penge på det. Daily Mail forstørrede billedet og kunne hurtigt konkludere, at det var et falsum. De kunne

Hoax!

(Foto: Astronomy Now/SUFOI Picture Library)

nemlig se, at det var en fotomontage.

Med røde ører måtte "Encounters" derefter gå til bekendelse i det efterfølgende nummer af bladet og røbe sandheden. Det viste sig, at billedet oprindeligt var en fotomon-

tage lavet af tidsskriftet Astronomy Now. Dette billede havde David Morris simpelthen affotograferet. □

*Kilde: Encounters, februar og marts 1996
/pa*

UFO-stand i Silkeborg

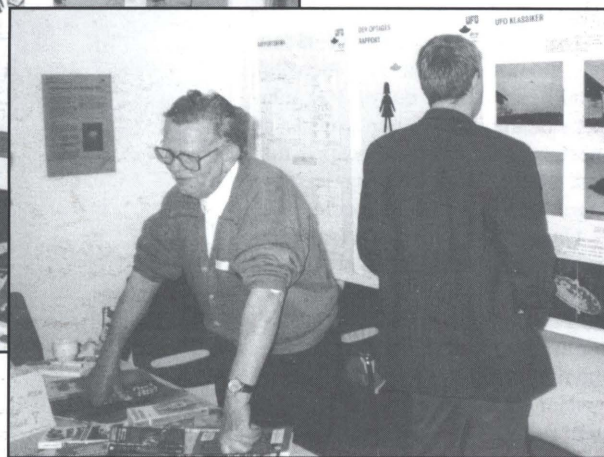
Lørdag den 27. april 1996 var der heldigvis overskyet i det midtjyske, for indendørs i Medborgerhuset i Silkeborg havde byens Kultursamvirke arrangeret en stor foreningsmesse. Der var over 100 stande med alt lige fra tørrede svampe og levende høns til backgammonspillere og kørende modeltog.

Midt i dette foreningsvirvar, hvor halvdelen af lokalområdets foreningsliv var repræsenteret, var der også en lokal ufo-stand. Fra områdets ufogruppe (Silkeborg/Århus) var Peter Nørgaard og Verner Møller mødt op med plancher, ufoblade og bøger. I løbet af de syv timer, messen var åben, passede ca. 1.500 besøgende de store og små lokaler i de to etager. Vi fik en god snak med flere ufo-interessererede og uddelte mange gratis prøvenumre af UFO-Nyt. □

Peter Nørgaard

(Fotos: Peter Nørgaard)

Verner Møller fra Århus ufogruppe gør klar lige før åbningen.